

Farní zpravodaj

Římskokatolické farnosti Dolní Loučky, Olší a Žďárec

Číslo 3/2026

Březen 2026

Postní doba

Dodržování půstu je znamením křesťanského boje. Tím dokazujeme, že nejsme nepřátelé Krista. Tím odvracíme rány božské spravedlnosti. Tím získáváme sílu proti knížatům temnoty, neboť nás chrání nebeská pomoc. Kdyby lidé zanedbávali dodržování půstu, bylo by to na úkor Boží slávy, hanbou pro katolické náboženství a nebezpečím pro křesťanské duše. Nelze také pochybovat o tom, že taková nedbalost by se stala zdrojem utrpení pro svět, veřejného neštěstí a soukromého zármutku.

Papež Benedikt XIV. (1740 - 1758)

Posvátné období půstu, které naši východní katoličtí bratři nazývají Velkým půstem, bylo zavedeno samotnými apoštoly, jak píše Dom Gueranger:

Čtyřicetidenní půst, který nazýváme postní dobou, je přípravou Církve na Velikonoce a byl zaveden na samém počátku křesťanství. Náš požehnaný Pán jej sám schválil tím, že se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí na poušti; a ačkoli jej nevyntul na světě výslovným přikázáním (které by v tom případě nemohlo být otevřeno moci dispense), přesto svým vlastním příkladem dosta-

tečně jasně ukázal, že půst, který Bůh tak často nařizoval ve Starém zákoně, měl být praktikován i dětmi Nového... Apoštolové proto uzákonili pro naši slabost, že hned na počátku křesťanské církve stanovili, že slavnost Velikonoc má být předcházena všeobecným půstem; a bylo jen přirozené, že stanovili toto období pokání na čtyřicet dní, vzhledem k tomu, že náš božský Mistr posvětil toto číslo svým vlastním půstem.

Půst, založený na třech pilířích modlitby, půstu a almužně, je hlavním obdobím pokání v roce a musí být dodržován s nejvyšší přísností z lásky k Bohu, který toto období ustanovil pro naše uzdravení. Vzhledem k prvořadému významu postního období se v průběhu času staly historie a zvyky dodržování modliteb, půstu a zdrženlivosti a almužny nedílnou součástí každoročního katolického života. V tomto postním období přijměte některé z nich – zejména zásady půstu –, které naši předkové ve víře rádi dodržovali.

Půst během postní doby

Půst během postní doby je základním kamenem postního období a znovuobjevení pravého katolického půstu pro postní období je nezbytné pro vzkříšení křesťanství. Půst během postní doby začal za apoštolů a byl praktikován v různých formách. Svátý Augustin ve čtvrtém století poznamenal: „Náš půst v jakoukoli jinou dobu je dobrovolný, ale během postní doby hřešíme, pokud se nepostíme.“ V době svatého Řehoře Velikého na počátku 7. století byl půst všeobecně stanoven tak, aby začínal v den, který známe jako Popeleční středu. Ačkoli název „Popeleční středa“ byl tomuto dni dán až papežem Urbanem II. v roce 1099, byl tento den znám jako „začátek půstu“. Pokud jde konkrétně o půst na Bílou sobotu, kánon 89 koncilu v Trullu z roku 692 popisuje zbožnost a oddanost věřících té doby: „Věřící, kteří tráví dny Salutatory Passion půstem, modlitbami a pokáním srdce, by měli půst dodržovat až do půlnoci Velké soboty: protože božští evangelisté Matouš a Lukáš nám ukázali, jak pozdě v noci [došlo k vzkříšení].“ Tato tradice půstu na Velkou sobotu až do půlnoci přetrvávala po staletí.

Historické záznamy dále naznačují, že půst nebyl pouze regionální praxí dodržovanou pouze v Římě. Byl součástí univerzality Církve. Půst se například v Anglii začal dodržovat někdy za vlády Earconberhta, krále Kentu, který byl obrácen misijní činností svatého Augustina z Canterbury v Anglii. Během středověku byl půst v Anglii a mnoha dalších tehdejších katolických zemích vyžadován jak církevním právem, tak občanským právem. Katoličtí misionáři přinesli půst, který je nedílnou součástí víry, do každé země, kterou navštívili.

Pravidla pro půst zůstala po stovky let v podstatě stejná. Jídlo se mělo přijímat jednou denně po západu slunce. Po jídle se půst obnovil a skončil až po dalším západu slunce na obzoru. Brzy však začalo docházet k uvolňování pravidel.

V 8. století byl čas denního jídla přesunut na dobu, kdy se mniši modlili nešpory v bohoslužbě. Tato bohoslužba se koná kolem 15. hodiny odpoledne. V důsledku posunutí jídla na dřívější hodinu byla zavedena praxe svačiny. Dobře informovaný otec Francis Xavier Weiser shrnuje tuto významnou změnu v půstu:

Teprve v devátém století však byly zavedeny méně přísné zákony týkající se půstu. Stalo se tak v roce 817, kdy mniši benediktinského řádu, kteří vykonávali těžkou práci na polích a na farmách, dostali povolení vypít večer trochu alkoholu a sníst kousek chleba... Nakonec Církev rozšířila nové zákony i na laiky a na konci středověku se staly všeobecnou praxí; každý jedl kromě hlavního jídla v poledne také malou večeři.

V roce 604 oznámil papež sv. Řehoř Veliký v dopise sv. Augustinovi z Canterbury, jaká forma se bude dodržovat během půstu. Tato forma vydržela téměř tisíc let: „Zdržujeme se masa a všeho, co pochází z masa: mléka, sýra a vajec.“ Při dodržování půstu se vždy dodržovala i zdrženlivost.

Ze spisů svatého Tomáše Akvinského se můžeme dozvědět, jak se půst dodržoval v jeho době, a pokusit se tyto zvyky dobrovolně dodržovat v našem vlastním životě. Půst, jak jej zmiňuje svatý Tomáš Akvinský, se skládal z následujícího:

- Pondělí až sobota byly dny půstu. Jídlo se podávalo v poledne a večer byla povolena lehká večeře, s výjimkou dnů černého půstu.
- Po celou dobu půstu bylo zakázáno veškeré maso a živočišné produkty.
- Zdrženlivost od těchto potravin zůstávala i v neděli během půstu, ačkoli v neděli se půst nepraktikoval.

- Na Popeleční středu a Velký pátek se nesmělo jíst vůbec nic.
- Svatý týden byl intenzivnějším půstem, který se skládal pouze z chleba, soli, vody a bylin.

Postní půst zahrnoval půst od všech mléčných výrobků (latinsky *lactinia*), včetně másla, sýra, vajec a živočišných produktů. Z této tradice vzešla velikonoční vajíčka, a proto se v úterý před Popeleční středou tradičně jedí palačinky, aby se spotřebovaly zbytky mléčných výrobků. Podobně je Masopustní úterý známé jako karneval, což pochází z latinského slova *carne levare* – doslova rozloučení s masem.

Ve čtrnáctém století se jídlo začalo postupně posouvat, až se začalo konat dokonce v poledne. Tato změna se stala tak běžnou, že se stala součástí církevní disciplíny. Zajímavým, ale často neznámým faktem je, že protože mniši před jídlem modlili liturgickou hodinu Nona, zvyk nazývat poledne slovem „noon“ se v důsledku půstu dostal do našeho slovníku (angličtiny pozn. překl.). S posunem jídla zůstala večerní svačina.

K nejvýznamnějším změnám v půstu došlo za vlády papeže Benedikta XIV., který vládl v letech 1740–1758. Dne 31. května 1741 vydal papež Benedikt XIV. dekret *Non Ambiginius*, který povoloval jíst maso v postních dnech, ale výslovně zakazoval konzumaci ryb a masa v jednom jídle ve všech postních dnech v roce, kromě nedělí během postní doby. Předtím se čtyřicet dní postní doby dodržovalo jako dny úplné zdrženlivosti od masa. Koncept částečné zdrženlivosti se zrodil, i když tento termín se objevil až v Kodexu kanonického práva z roku 1917. Bohužel, půst v následujících stoletích stále slábnul.

Otec Anthony Ruff ve svém článku „Půst a zdrženlivost: Příběh“ popisuje změny, které provedl papež Lev XIII. v dokumentu nazvaném *Indultum quadragesimale* jako další úpravu změn zavedených papežem Benediktem XIV.

V roce 1886 Lev XIII. povolil maso, vejce a mléčné výrobky v neděli během postní doby a při hlavním jídle každý všední den [postní doby] s výjimkou středy a pátku [ve Spojených státech]. Bílá sobota nebyla do

této výjimky zahrnuta. Ráno bylo povoleno malé množství chleba s kávou, čajem, čokoládou nebo podobným nápojem.

Zatímco večerní svačina byla rozšířena již od 14. století, zvyk dodatečné ranní svačiny byl zaveden až v 19. století v rámci postupného uvolňování disciplíny.

V důsledku toho *Baltimore Manual* vydaný Třetím plenárním koncilem v Baltimoru v roce 1884 uvádí:

Je povoleno pouze jedno plné jídlo, které se konzumuje kolem poledne nebo později. Kromě tohoto plného jídla je povolena svačina o hmotnosti 8 uncí. Pokud se plné jídlo konzumuje kolem poledne, svačina se přirozeně konzumuje večer; pokud se plné jídlo konzumuje později během dne, svačina se může konzumovat v poledne. Kromě plnohodnotného jídla a svačiny je podle obecného zvyku povoleno sníst ráno až dvě unce chleba (bez másla) a vypít šálek teplého nápoje, jako je káva nebo čaj. Je důležité toto dodržovat, protože díky tomu je mnoho lidí schopno – a tudíž povinno – dodržovat půst, což by jinak nebylo možné.

Katechismus otce Patricka Powerse, vydaný v Irsku v roce 1905, uvádí, že zdrženlivost zahrnuje maso a „všechny produkty živočišného původu, jako je mléko, máslo, sýr, vejce“. Otec Patrick však poznamenává: „V některých zemích je však mléko při svačině povoleno.“ Spojené státy byly jednou z těchto zemí, zatímco Irsko a další země takové výjimky nedostaly. Používání vajec a mléka během půstu se mělo drasticky změnit s Kodexem kanonického práva z roku 1917.

Více informací o tom, jak se půst v 19. století ještě více zhoršil, najdete v článku Půst v 19. století před II. vatikánským koncilem. S ohledem na tuto historii můžeme lépe pochopit význam postního půstu pro naše předky a v našem vlastním životě znovuobjevit dodržování postního období jako čtyřiceti dnů půstu a čtyřiceti šesti dnů zdrženlivosti, a to i od mléčných výrobků, abychom pokračovali v těchto prastarých zvycích. Není příliš pozdě se zavázat k nějaké formě tělesného pokání po zbytek postního období.

Postní modlitby

Půst se také zaměřuje na modlitbu, což naštěstí stále uznává mnoho katolíků, kteří každý pátek v postní době s radostí pokračují v modlitbě křížové cesty, která je spojena s odpustky pro ty, kteří splní podmínky. Kromě tohoto zvyku by se více katolíků mělo vrátit k modlitbě křížové cesty každý pátek v postním období.

Každý den postního období má navíc v Římě svůj speciální kostel. Tyto kostely mají často souvislost s tradičními čteními a modlitbami daného dne – zejména pro katechumeny – a čtení o denních stacionárních kostelech je v tomto postním období užitečným zvykem.

Stejně tak bychom byli nedbalí, kdybychom se nesnažili častěji navštěvovat mši svatou během tohoto posvátného období, a i v těch dnech, kdy se jí nemůžeme zúčastnit, číst modlitby z misálu, protože každý den postního období má svou vlastní mši, jak zdůrazňuje Dom Gueranger:

Každý den postního období má svou vlastní mši, zatímco v adventu se mše z předchozí neděle opakuje během týdne. Toto bohatství postní liturgie je mocným prostředkem pro naše vstupování do ducha Církve, protože nám tímto způsobem přináší v mnoha podobách city vhodné pro toto svaté období... To vše nám poskytne velmi pevné poučení; a protože výňatky z Bible, které nám jsou každý den předkládány, patří nejen k nejkrásnějším částem posvátného svazku, ale jsou navíc mimořádně vhodné pro postní období, bude jejich pozorné čtení přinášet dvojí užitek.

Postní almužna

Kromě modlitby a půstu je almužna jedním z hlavních prostředků pokání, které během postního období vykonáváme. V některých kostelech v Evropě existuje zvyk mít almužnické pokladničky speciálně pro chudé duše. Tento zvyk není v dnešní době příliš známý, ale mohli bychom povzbudit farnosti v našem okolí, aby

jej přijaly.

Almužna znamená dávat chudým. Tím, že dáváme chudým, činíme pokání za hříchy, protože v chudých vidíme samotného Krista. Ačkoli to není přísně vzato almužna, i věnování našeho času návštěvám nemocných, starých lidí nebo vězňů je odčiněním hříchů. Náš Pán na konci času bude soudit všechny a bude nás soudit podle skutků milosrdenství. Každý bude souzen podle nich.

Kéž je obnovení modlitby, půstu a almužny v našich životech během tohoto půstu ke slávě Boží a ke slávě křesťanstva.

(podle M. Plese)

Kde čerpat duchovní radost

Čtvrtá postní neděle, tradičně označovaná latinským názvem *Laetare* podle prvního slova vstupního zpěvu – takzvané antifony – ve formuláři mše svaté v Římském misálu, nás uprostřed postní doby zve k objevu duchovní radosti. Jaká je to radost a kde ji může křesťan najít?

Když John Henry Newman vydal v roce 1865 svoji slavnou duchovní biografii *Apologia pro vita sua* (v roce 2019 vyšla v novém slovenském překladu ve vydavatelství SSV), ve které představil kontinuitu svého osobního náboženského vývoje od zkušenosti duchovní konverze ve věku patnácti let po vstup do Katolické církve, dostal hodně dopisů zpochybňujících autenticitu jeho zkušenosti obrácení.

Duchovní radost není nábožensky podbarvená sentimentálnost

Čtenáři z řad protestantů považovali za charakteristické znaky náboženské konverze předchozí pocity viny a hluboké lítosti, po kterých následují emoce intenzivní radosti z odpuštění a vykoupení. Newman naproti tomu své obrácení popsal jako zkušenost ohromující bázně před Bohem, která v něm probudila trvalé vědomí Boží přítomnosti. Samotný vstup do Katolické církve popsal jednoduše jako „příjezd do přístavu po plavbě na rozbouřeném moři“.

Kritika Newmanových protestantských čtenářů je příznačná. Už během svého působení v Anglikánské církvi Newman pozoroval mezi protestantskými věřícími přílišný důraz na sentiment. Zpochybňováním křesťanských doktrín na základě subjektivního čtení Písma svatého a pokračujícím tříštěním reformačního hnutí se v protestantském prostředí větší pozornost zcela zákonitě přesunula k emocím.

Mnoho Newmanových anglikánských souvěrců pokládalo za rozhodující prvek křesťanské víry citové zážitky. Cíli vyvolat silné emoce ve svých posluchačích se přizpůsobovala i kázání soudobých protestantských pastorů typické svým patosem a dramatickou sugestivností. On, právě naopak, ve svých anglikánských kázáních reagoval často na nebezpečí náboženské sentimentálnosti: „Silný citový impuls není totéž co pevné předsevzetí. Lidé mohou zažít citové vzplanutí, ale tím se ještě nestávají více ochotnými poslouchat Boha v praktickém životě, spíše méně ochotnými. Kolikrát se člověk, kterého svědomí napomíná ze zanedbávání povinností, utěšuje tím, že se přece nestaví k náboženství s otevřeným pohrdáním, že čas od času uvažuje o sobě vážně, že v jistých povznášejících chvílích se ho dotkly ušlechtilé city, že čas na čas se úpěnlivě modlí k Bohu, že při nějaké náhodné příležitosti měl s přítelem hluboký rozhovor! Toto vše je běžná věc u lidí, kteří se nazývají křesťany“ (J. H. Newman, *Parochial and Plain Sermons* – Farní a obyčejná kázání). Zaměřování se na citové zážitky podle Newmana rychle přivádí lidi k nudě z náboženství a hledání naplnění svých tužeb v tom, co jim nabízí svět, a ne Bůh: „Časem se – tak jako zástupy v Jeruzalémě – obrátí ke světu, zcela odvrhnou Krista a zapřou jako Petr; nebo postupně upadnou do čistě formální zbožnosti, zatímco se sami budou považovat za skutečné křesťany, kteří si mohou být jistí milostí všemohoucího Boha“ (J. H. Newman, *Parochial and Plain Sermons* – Farní a obyčejná kázání).

Víra zakládající se na pocitech tak vede přímou cestou k náboženskému subjektivismu, odtud k relativismu a nevěře. Tento proces, jehož odhalování zůstává natrvalo jednou z jeho velkých zásluh pro Církev, nazýval Newman „duchem náboženského liberalismu“. On sám se ve svých kázáních nezaměřoval na city svých posluchačů, ale na jejich svědomí. Jeho kázání provázelo podle dobových svědectví maximálně soustředěné ticho účastníků bohoslužeb, přestože při kázání používal tichý hlas a zdrženlivý projev; a jejich knižní vydání se stalo jeho prvním bestsellerem.

Cit, ctnost a milost

Znamená to snad, že city nepatří do prožívání víry, že je třeba se jim vyhýbat, že jim věřící člověk musí dokonce vzdorovat jako něčemu scestnému a nebezpečnému? Musí se křesťan mít před radostí neustále na pozoru jako stoik nebo jí dokonce pohrdat jako cynik? Nic takového Newman netvrdil.

Anglický světec varoval před jednostranným stavěním víry na citových zážitcích na úkor usilovného morálního následování Krista životem podle jeho evangelního učení. Jde o chybu člověka, který staví svůj dům na písku, jak to ilustruje jedno z Ježíšových podobenství (srov. Mt 7,24-27).

City jsou důležitou součástí naší lidské výbavy. Velcí učitelé modlitby a duchovního života, jako sv. Terezie z Avily, učí, abychom nepohrdali citovými zážitky v duchovním životě, ale byli za ně Bohu vděční a využili je k povzbuzení i posílení v úsilí následovat Krista v poslušnosti a lásce. Je však důležité neupřednostňovat city před ctnostmi, respektive nezaměňovat jedno za druhé. Ctnosti jsou dobrou dispozicí získanou vytrvalým úsilím uvádět víru a lásku do praxe, a to i tehdy, když „nemáme náladu“ poslouchat Boží příkazy a když nás v duchovním životě nepohánějí příjemné pocity. Stejně tak je důležité volně nezaměňovat city s Boží milostí, ani je nepokládat za nutný projev milosti. Katechismus Katolické církve zdůrazňuje: „Jelikož milost patří do nadpřirozeného řádu, vymyká se z naší zkušenosti a lze ji znát pouze vírou, nemůžeme si tedy zakládat na našich citech nebo skutecích a vyvozovat z toho, že jsme ospravedlnění nebo spaseni“ (KKC, 2005).

V úvaze o křesťanské radosti potřebujeme odlišit od sentimentálnosti tu radost, která je ovocem jednoty s Bohem. Ježíš při Poslední večeři řekl svým učedníkům: „Jako Otec miloval mne, tak já jsem miloval vás. Zůstaňte v mé lásce. Zachováte-li moje přikázání, zůstanete v mé lásce, jako jsem já zachovával přikázání svého Otce a zůstávám v jeho lásce. To jsem k vám mluvil, aby moje radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila.“ (Jn 15, 9-11). Těmito slovy nás Pán zve k hlubší radosti vyvěrající z lásky Nejsvětější Trojice a zprostředkované skrze ně věřícím členům Církve.

Svatý apoštol Pavel radí radost na přední místo v seznamu plodů Ducha Svatého v křesťanském životě: „Ale ovocem Ducha je láska, radost, pokoj, shovívavost,

vřednost, dobrota, věrnost, tichost, zdrženlivost.“ (Gal 5,22-23). Na jiném místě dokonce ovoce duchovní radosti požívá jako charakteristické znamení Božího království: „Boží království nespočívá v jídle a pití, ale ve spravedlnosti, pokoji a radosti, jaké dává Duch Svatý“ (Řím 14,17).

Radost poutníka

Jak dospět od nestálé citové radosti k té radosti, která je ovocem Ducha Svatého? Jistou odpověď nabízí Ježíšova podobenství, ve kterých přirovnává Boží království k semínku zasazenému do země, když člověk „spí nebo vstává, v noci či ve dne, semeno klíčí a roste a on ani o tom neví“ (Mk 4,27).

Jelikož mluvíme o ovoci nadpřirozené milosti, duchovní radost se rodí v srdci tajemně, nepozorovaně, jako jeden z účinků života ve vztahu s Bohem ve společenství Církve. Pokud se dále ptáme, jak můžeme napomoci zrání duchovní radosti v našem srdci, odpovědí je úsilí mít stále před očima skutečný cíl našeho života: věčný život. Náš nynější životní stav je cesta. Všechny dary, které život přináší, jsou jen prostředky, které nám mají pomoci přiblížit se k našemu cíli. Upnout svoji radost na tyto dary jako náhradní cíl je recept na nešťastný život. Naše víra nám namísto falešných radostí nabízí radost poutníka, který ví, že kráčí po správné cestě. Tuto hlubokou radost, mnohem hlubší než pomíjivé pocity, zážitky a nálady, dává podřízení se pravému cíli našeho života, jinými slovy, vědomí smyslu naší životní cesty.

O takové radosti mluví sv. Benedikt v prologu své řehole, když své následovníky v mnišském způsobu života povzbuzuje slovy: “Musíme tedy zřídít školu Pánovy služby. Doufáme, že v ní neustanovíme nic tvrdého a těžkého. Ale kdyby se zde muselo něco nařídit i něco trochu přísnějšího, co diktuje správné uvažování pro nápravu chyb a pro zachování lásky, neopouštěj proto hned se strachem cestu spásy, kterou lze začít pouze skrze úzkou bránu. Takto se postupováním ve společném životě a ve víře rozšíří srdce. S nevýslovnou sladkostí lásky se poběží po cestě Božích příkazů tak, že se nikdy nevzdálíme od jeho nauky a příkazů a setrváme v jeho učení až do smrti v klášteře. Naši trpělivostí se připojíme ke Kristovým utrpením, a tak si i zasloužíme mít s ním podíl v jeho království.“

Zdrojem duchovní radosti je podle Benedikta prostota; ctnost, která se zakládá na rozhodnutí neupínat své štěstí na to, co nabízí svět, a vede k vnitřní svobodě, díky níž člověk dokáže s lehkostí, ba „nevýslovnou sladkostí lásky“ postupovat po cestě Božích příkazů. Tuto pravdu obsahuje i známý příběh o králi, který upadl do velkého smutku, ze kterého se navzdory všem možným pokusům o rozptýlení a zábavu nedokázal vymanit. Tehdy mu jistý mudrc dal radu, že ho smutek opustí tehdy, když si oblékne košili skutečně šťastného člověka. Královi sluhové se vydali hledat takového muže a přivedli k němu kohosi, kdo o sobě tvrdil, že je opravdu šťastný. Král muži vysvětlil mudrcovu radu a požádal ho o jeho košili. „Moc rád bych vám vyhověl, vaše výsosti,“ řekl muž, „ale košili bohužel nemám.“

(podle KN)

V attributech sv. Josefa se odrážejí jeho ctnosti a akčnost

Atributy jsou symbolické předměty nebo jevy, pomocí kterých dokážeme spolehlivě identifikovat zobrazené jinak anonymní osoby. Ve velké míře se využívají v ikonografii, zejména u postav světců, jejichž skutečnou podobu neznáme. Jedním z nich je na první pohled tichý a nenápadný, zato při službě Bohu výrazně akční svatý Josef.

Nejčastějšími tituly svatého Josefa jsou ženich Panny Marie a pěstoun (adoptivní otec) Pána Ježíše. Jednoznačně to vyplývá z textů Písma svatého, které jsou mimořádně bohaté na informace o jeho osobě poměrně skoupé. Zmiňují se o něm pouze evangelisté Matouš a Lukáš. Oba ho shodně představují jako potomka Abrahama a Davida, což má být důkazem i původu Ježíše Krista. Zajímavé je, že ani jeden z autorů nezaznamenal jediné Josefovo slovo. Více se soustřeďují a poukazují na jeho tituly jako manžel (srov. Mt 1,16-19), otec (srov. Lk 2, 33.48), rodič (srov. Lk 2,27.41). Kromě toho Matouš ho nazývá spravedlivým (srov. Mt

1,19), což v širokém smyslu slova obsahuje konkrétní a z jiných míst známé nebo i vydedukované ctnosti, jako například respekt, zásadovost, čestnost, nestrannost, pokora, oprávněnost. Víme také, že Josef byl nábožný, vnímavý, rozhodný, svědomitý, věrný, vytrvalý, poslušný a pracovitý.

Litanie ho představují i jako člověka šlechetného, moudrého, mocného, trpělivého. Otcovská funkce sv. Josefa bývá v ikonografii vyjádřena obrazy kompletní Svaté rodiny (Josef, Maria, Ježíš) ať už při scéně narození, společném portrétním obraze v pokročilejším dětském věku Ježíše nebo při pracovní činnosti v domácnosti (Ježíš pomáhá Josefovi v truhlářské dílně a Panna Maria přede).

Vroucí otcovský vztah a důležitost při výchově a ochraně je často vyjádřen bez účasti Panny Marie, když svatý Josef drží v náručí a vine k sobě Dítě Ježíše.

Problematičtější je to ovšem s ikonografickým vyjádřením ctností. Převládajícím prvkem je zde lilie jako symbol čistoty a laskavosti. Objevuje se i kniha jako symbol moudrosti a zbožnosti. Částečně problematiku vykrývají barvy. Svatý Josef je nejčastěji zobrazován v oděvu s převládajícími hnědými a zelenými prvky. Zelená barva symbolizuje naději, mládí, očekávání. Používá se tam, kde určitým způsobem něco začíná, zvláště život. Hnědá je barvou země a všeho dočasného, symbolizuje skromnost a chudobu. V některých případech je oděv sv. Josefa tvořený kombinací modré a červené barvy. Modrá je barvou nebes a vyjadřuje potenciální svatost člověka, červená vyjadřuje horlivost a obět.

Místo slov činy

Jako kontrast k Josefově tichosti a klidnosti působí jeho činy, kde kromě poslušnosti prokázal i mimořádný stupeň odvahy. Bez sebemenšího zaváhání a odkládání plní naléhavé příkazy ze zjevení, jejichž prostřednictvím mu Bůh ukazuje některé částečné kroky nezbytné k tomu, aby začala a uskutečnila strastiplná spása.

Zajímavé je, že Bůh dává příkazy Josefovi (a ne Panně Marii), čímž potvrzuje jeho postavení hlavy rodiny. Svědčí o tom příkazová slova vyslovená v jednotném čísle: "dáš mu jméno" (Mt 1,21), "vstaň; vezmi; uteč; zůstaň; jdi" (Mt 2,13.20). On bez zbytečného reptání a zdůvodňování „vstal;

vzal dítě i jeho matku; odešel; vrátil se“ (Mt 2,14.21). Skutečnost putování Josefa a jeho rodiny z místa na místo se odrazila i v často používaném atributu – zahnuté dřevěné poutní holi.

Josef byl činný i ve své profesi. Z textů Písma svatého ho známe jako truhláře či tesaře.

Ikonografie ho znázorňuje, jak svědomitě pracuje v dílně nebo s jednotlivými nářadími v ruce – pilou, hoblíkem, úhelníkem, nebozezem, deskou či sekerou.

Univerzální patron se sáčkem na hrudi

Úcta ke sv. Josefovi je stále živá a dále se rozvíjí. V roce 2009 vznikla v Kar-melu na Islandu ikona světce se zvláštním detailem – sáček na hrudi, na kterém je latinský nápis *Jdēte k Josefovi*. Sáček představuje prostor pro shromažďování nejrozmanitějších individuálních proseb a potřeb svěřených svatému Josefovi. Lístičky s prosbami se dostávají k Ježíši, který je jako dítě z něho vytahuje, aby se jimi blíže zabýval.

Poměrně široká škála ikonografických atributů a morálních vlastností způsobila, aby se svatý Josef stal patronem více povolání. Jako svého ochránce ho uctívají různí řemeslníci a dělníci, ale zejména tesaři, truhláři a řezbáři, potom manželé, otcové, vychovatelé. Také poutníci, cestovatelé, imigranti, průzkumníci a mnoho jiných. Věřící se k němu obracejí i v rozličných situacích a potřebách, jako jsou například různé pochybnosti, váhání, příprava na smrt. Svatý Josef je univerzálním patronem Katolické církve a papežské nadace ACN Slovensko – Pomoc trpící Církve.

(podle KN)

Josef je podnětný světec, který nerezignoval

Inspirativní, skromný, pracovitý a hluboce věřící. Svatého Josefa nám Bible popisuje v tom nejlepší světě. Na co u něj klade Boží slovo důraz, prozradil biblista Jozef Jančovič.

Bible nám o vlastnostech sv. Josefa moc neříká. Dozvídáme se z ní, že to byl „člověk spravedlivý“ (Mt 1,19). Jak tomu máme rozumět?

Učenci navrhli tři výklady, jak „byl Josef spravedlivý“. Jednak ve smysl milosrdenství k Marii, kterým Josef eliminoval tvrdost zákona; zejména církevní otcové ve spravedlnosti vidí tradiční věrnost zákonu, přičemž Josef volí mírnější variantu trestu, ale nakonec byli takoví, co spravedlnost vážali na Josefovou bázeň. Prý už věděl o Božím původu dítěte, a proto odmítá přijmout matku, protože spravedlnost mu nedovoluje přijmout to, co mu nepatří. Tato třetí možnost však nemá oporu v textu, protože Josef se až ve snu dozvídá, kdo je za početím dítěte.

Významové upřesnění nám nabízí nelehká syntaxe řeckého verše Mt 1,19, o čemž svědčí i odlišnosti v překladech. Verš 19 tvoří vedlejší věta se dvěma řeckými příčinnými příčestími a hlavní věta v doslovném překladu: Jelikož její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vystavit potupě, rozhodl se ji propustit potají. Důvodem propuštění je jednak Josefova spravedlnost a jednak neochota veřejně propírat Mariin případ u soudu. Propustí ji bez soudu, ale ne zcela v tajnosti, protože při sepsání propouštěcího dopisu byli běžně dva svědci.

Biblický výraz spravedlivý (řecký *dikaios*) tak zůstává u Josefa záměrně dvojnásobný. Josef je spravedlivý tím, že chce prokázat loajalitu a laskavost Marii, ale i tím, že musí splnit požadavek zákona. Obojí chce dosáhnout právě propouštěcím listem. Výraz spravedlivý je mimochodem Matoušův oblíbený biblický pojem, použije ho ještě šestnáctkrát v evangeliu, čímž dosahuje vedle sedmi výrazů spravedlnosti prvenství v jeho použití v rámci 27 spisů Nového zákona.

Evangelista se však vůbec nepozastavuje nad tím, jak bude Maria uchráněna od potupy, když ji propustí jako matku bez živitele. Zde je vidět, že text je již teologickým zpracováním tradice o problematickém těhotenství Panny Marie a není očitým svědectvím události, kterou Josef prožívá. Je zřejmé, že pouze Josef mohl Marii uchránit od studu přijetím do svého domu. Byl to druhý obřad tradičního židovského manželství, takzvané odvedení, po aramejsky *nišuin*.

Josef se stal po narození dítěte osmým dnem při obřízce adoptivním otcem Ježíše, když mu dal jméno, čímž se zákonně začlenil Ježíš do Davidova rodu. Tento spravedlivý otec se o dítě a matku zodpovědně stará. V jeho případě být

otcem slovy papeže Františka „znamenalo uvádět dítě do reality života a doprovodit ho v ní“.

Josefův a Mariin vztah nebyl úplně běžný. Jak to v té době fungovalo?

Z osmnáctého verše první kapitoly Matoušova evangelia se dozvídáme o dvou historických okolnostech: Maria je s Josefem v právoplatném manželství, tedy nejsou jen zasnoubeni, jak to napovídá český překlad. Při prvním obřadu *kiddušin* se sepisovala manželská smlouva a ženich dával otcí nevěsty věno – takzvaný *mohar* – jako náhradu za ekonomickou ztrátu, kterou utrpěl rodinný klan nevěsty jejím odchodem (srov. Gn 24,53; Oz 3,2). Běžně za rok byla nevěsta přijata do domu muže.

Druhý mnohem závažnější údaj je, že Maria je v jiném stavu bez zásluhy Josefa. Její muž měl v patriarchální společnosti nad svou ženou naprostou pravomoc. Striktní právo v Deuteronomiu (srov. Dt 22, 22 - 24) hrozilo v takových případech trestem smrti, od něhož se v době Ježíše již upouštělo (srov. Jn 8,3-11). Již právní kazuistika textu v Dt 22, 23-34 zkoumala okolnosti, zda došlo k cizoložství ve městě nebo na odlehlém místě, kde ženě neměl kdo pomoci. Josef musí svůj manželský problém řešit. Verš 19 zaměří pozornost zcela na něj, přičemž kromě řešení problému s Marií uvede i zdůvodnění daného řešení. Řešením je rozvod s Marií, čili propuštění manželky. Toto řešení předvídal zákon v Dt 24,1: „Když si muž vezme ženu a ožení se s ní, ona se mu však potom znelíbí, protože na ní shledá něco hanebného, napíše jí rozlukový list, dá jí ho do rukou a vykáže ji ze svého domu.“

Sv. Josefa známe jako pracovitého, pokorného či obětavého a poslušného. Je ideálem dobrého člověka. Měl i nějaké horší vlastnosti?

I když běžně Písmo netají negativní stránky biblických světců, příkladem jsou sv. Petr, sv. Tomáš nebo ambice „synů hromu“ Jakuba a Jana, tak neúplný náčrt Josefova života ve 21 verších tří evangelií (Matouš, Marek, Jan) ho cíleně prezentuje jako ideál.

Jeho život určitě nepatřil mezi nejlhčí. Zdá se však, že každý kříž a každou výzvu, které mu Bůh připravil, přijal s poslušností a bez reptání. Jak to dokázal, čím to bylo?

Evangelium podle Matouše to spojuje dvakrát s jeho uvažováním. Josef neztrácí hlavu při řešení případu Panny Marie a také se nechtěl bezhlavě po návratu z Egypta s rodinou usadit v Betlémě, kde vládl krutý Herodes Archelaus (4 před Kr. - 6 po Kr.). Někdo by zde mohl vidět nedostatek jeho víry, ale Josef je opatrný, přesně tak svým následovníkům později řekne Ježíš: „Buďte opatrní jako hadi a bezelstní jako holubice“ (Mt 10,16).

A pak to byla Josefova víra ochotna konat Boží vůli. Je ideálním posluchačem Božího slova jako spravedlivý Noe. Běžně se říká, že Josef je muž ticha, nic nekomentuje, jen jedná. Takové postavy „bez názoru“ svět nemá moc rád. Někteří se při propagování jeho vzoru smějí, neboť považují jeho život za příliš pasivní a nudný. I tichého a hloubavého intelektuála Tomáše Akvinského nazývali spolužáci „mlčící sicilský vůl“.

Je však třeba dodat, že Matoušovo evangelium v kapitole 1-2 prezentuje nejen Josefa beze slov, ale zcela tiše je zde i Maria. Mluví zde pouze putující mudrci, první příklad pokrytce v prvním evangeliu Herodes Veliký (37 - 4 před Kr.), který chtěl jít do Betléma uctít Ježíše, a v nadpřirozeném plánu mluví Pánův anděl a proroci v pěti splněných proroctvích. Ti nejbližší u dítěte jsou absolutně potichu, Maria jako starostlivá matka je vždy s dítětem a otec rodiny uvažuje, řeší, utíká, bojí se a nakonec se odebere a usadí v Nazaretu (srov. Mt 2,23).

Vždy však stojí u Marie a Ježíše, kromě jednoho případu, nad kterým se divil i Benedikt XVI. v prologu díla Ježíš Nazaretský: když vstoupili mudrci do domu v Mt 2, 11, je tam pouze matka a dítě. Papeže zde udivuje absence Josefa a podotýká, že nenašel přesvědčivé vysvětlení tohoto faktu. Dovolím si naznačit řešení: je za tím rukopis zručného literáta a evangelisty. První evangelium přibližuje narození Ježíše z perspektivy sv. Josefa a právě zde z důvodu narativní strategie Josefa nezmíní, protože ve stati o mudrcích (srov. Mt 2,1-12) a o zabíjení neviňátek (srov. Mt 2,16-18) je hlavním hrdinou vždy Herodes. Josef je v první linii jako hlavní hrdina pouze tehdy, když musí jednat, což se děje po Mt 2,11 o dva verše dále v Mt 2,13. Je v ostrém kontrastu s vražednou politickou

postavou Heroda a jako hlavní hrdina je ve třech statích (zvěstování ve snu Mt 1,18-25; útěk do Egypta 2,13 -15; návrat z Egypta 2,19-24). Přestože v Lukášově evangeliu Panna Maria mluví, a dokonce i jiní mluví o ní samotné, Josef i zde mlčí, ale má zde nové rysy. Jedná jako vzorný občan říše, který se jde zapsat při sčítání až do Judska a tam věrně naplňuje jako zbožný Žid požadavky zákona při obřizce Ježíše, při obětování v chrámu, a nakonec i na pouti s rodinou a 12letým Ježíšem. V neposlední řadě je to muž tvrdé práce, je tesařem (srov. Mt 13,55). Řecký výraz *tektón* volně označoval nejen dělníka se dřevem na stavbách, ale již sv. Justín toto řemeslo ve 2. století vztahoval i na práci s kovem a dřevem při výrobě pluhů nebo jařma.

Jaký příklad si z něj můžeme vzít i v dnešní době?

Při hrozivé ztrátě smyslu pro nadpřirozený svět a při devalvaci slova to může být právě Josefovo tiché a ochotné plnění Boží vůle a radost z toho, že i my jsme tu pro ty druhé a zejména pro Ježíše. Josefův vzor jakoby posiluje výrok: tam, kde je základním Božím dorozumívacím jazykem ticho, všechno ostatní je jen nepovedený překlad. Díky věrnosti Boha a naší věrnosti Bohu budeme mít spolu s Josefem nesmírnou sílu a opravdový dotek s nadpřirozenem a hloubkou života.

Sv. Josef je zároveň i vašim osobním patronem; čím vás inspiruje?

Je to zejména univerzální vzor křesťana nastíněný v Matoušově evangeliu. Josef je tam v podstatě prvním křesťanem, je-li křesťanem ten, co přijímá Ježíše a Pannu Marii do svého života a kráčí s nimi životem. Tento primát Josefa mě fascinuje a nečekaně nás inspiruje i dnes, když zvětrává identita nás katolíků nebo se za ni stydíme. Zároveň má tento vzor i cenný ekumenický rozměr, který může obohatit i protestantské bratry a sestry. Křesťan nepřijímá pouze Ježíše, jak ho poslal na tuto zemi Bůh, ale empatie ve víře s Ježíšem přijímá i jeho matku.

Již 150 let je patronem celé Církve. Proč právě on? Čím jsi to vysloužil?

Byl to papež sv. Pius IX, papež dogmat o Neposkvrněném početí (1854) a o papežské neomylnosti (1870), který v bouřlivých časech pro Církev zejména

v Itálii vyhlásil v roce 1870 sv. Josefa za patrona Církve, přičemž konstatoval, že to bylo na podnět žádosti mnoha biskupů obnovené Církve na Prvním vatikánském koncilu (1868-1870).

Základní teze spočívala v intenzitě ochrany Krista: jak Josef celým svým životem chránil Ježíše, tak má svou mocnou přímluvou u Boha chránit věřící v Ježíšově Církvi jako Kristovo tělo. Po Panně Marii je právě on Ježíši nejbližší; jemu se dostalo výsady Ježíše lidsky a duchovně vychovávat a vést. „Vedle Marie, vnímané jako Matky a prvotiny Církve, má své opodstatnění ekleziologická souvislost také u svatého Josefa.“

Uctívá se mimo jiné i jako patron dobré smrti. O Josefově smrti se však z Písma nedozvídáme. Víme o ní něco víc?

O jeho smrti nejsou žádné historické záznamy. Naposledy o něm hovoří Lukášovo evangelium, když v rámci velikonoční pouti do Jeruzaléma najde s Marií dvanáctiletého Ježíše v chrámu (srov. Lk 2, 40-52). A jelikož Janovo evangelium teologicky zpracovává přítomnost Marie na začátku činnosti Ježíše v Káně a na konci ji pod křížem Ježíš dává do péče milovanému učedníkovi (srov. Jn 19, 25 - 27), je opodstatněné uvažovat, že během Ježíšovy veřejné činnosti v letech 27/28 - 30 Josef už nebyl naživu. V náboženské tradici se později ujala myšlenka, že Ježíš s Marií byli u jeho smrti. Byla za ní i duchovní touha věřících, kteří jako Josef chtěli mít přímý vztah s Ježíšem a jeho matkou při smrti. Takový odchod ze světa je hodinou dobré smrti.

Svatý Jeroným uvažoval v 5. století dokonce o pohřbení a hrobě Josefa za potokem Cedron v Getsemanské zahradě, ke kterému se prý Ježíš odešel modlit po Poslední večeři. Ke vzniku tohoto hypotetického mínění pravděpodobně přispěla lokalita Olivového vrchu, který byl od nepaměti posetý židovskými a křesťanskými hroby. Apokryf z 5. stol. po Kr. v koptských a arabských překladech *Dějiny tesaře Josefa* volně uvažuje, že Josef se obává smrti a je zarmoucen, že udělal málo dobra. Devatenáctiletý Ježíš s Marií měli 111-letého Josefa utěšovat, přičemž slíbili ochranu při smrti. S tímto vědomím prý Josef zemřel. Za apokryfem nelze nevidět fikci duchovního díla. Daný apokryf se stal velmi oblíbeným v 17. století, kdy mnohé katolické skupiny začaly pěstovat

úctu ke sv. Josefovi zejména vzhledem ke šťastné smrti. Postupně sv. Josef získal roli patrona dobré smrti.

Jiný inspirativní biblický příklad dobré smrti uvádí Lukáš v popisu Ježíšovy smrti v evangeliu (srov. Lk 23, 34.46) a Štěpánově smrti ve Skutcích apoštolů (srov. Sk 7,59-60). Jáhen a první mučedník Štěpán následoval Ježíše nejen v životě, ale i v okamžiku smrti, kdy jako on umírá s modlitbou za nepřátele a v úplné odevzdanosti do Ježíšových rukou.

(podle KN)

Ježíš učí úctě k ženě

Vztah mezi mužem a ženou je tak starý jako lidský věk. Bůh stvořil člověka v rozdílnosti muže a ženy po fyzické, psychické a duchovní stránce. Přináší to úžasnou krásu doplňování se nejen při spolutočení s Bohem nových lidských bytostí, ale ve všech sférách spolupráce a soužití. Tento vztah však nikdy nebyl bez problémů.

I v dnešní do značné míry globalizované společnosti vidíme velké rozdíly ve vztazích mezi muži a ženami. Na jedné straně pozorujeme ženu téměř zbavenou lidských práv, často chápanou jako majetek muže, jako předmět k uspokojení jeho žádostí, vidíme ženu – otrokyni, prodávanou na trzích jako zvíře, znásilňovanou a nucenou prodávat své tělo a následně nucenou k potratu, což sahá až k únosům lidí s cílem prodávat jejich orgány (srov. *Fratelli tutti*, 23 - 24).

Jsou kultury, kde žena nemůže sedět s muži za stolem, na ulici kráčet vedle něj, sedět vedle něj v dopravním prostředku a mluvit, dokud nemá povolení od muže. Vidíme ženu trestanou a bitou. A mohli bychom pokračovat i vypočítat i subtilnější projevy nadřazenosti muže, jeho zneužívání, podceňování a zraňování ženy.

Na druhé straně to vše vyvolalo a vyvolává oprávněnou kontestaci a protest ze strany žen, které začaly bojovat za svá práva. Sledujme však, že tento boj přešel až do antropologicky nesprávné, přehnané emancipace, ke krajnímu feminismu a k takovému nepřátelství mezi mužem a ženou, že muži nechťejí ženy a ženy muže, což ohrožuje normální fungování lidského rodu. Děti by byly jen produktem technologií, majetkem společnosti a klasická rodina by byla zavržena jako přežitek.

Ježíš uzdravuje vztah mezi mužem a ženou

Ježíš – Boží Syn přišel vyléčit lidstvo z těchto následků dědičného a ostatních hříchů, které rozbily harmonii a krásu Božího plánu s mužem a ženou v uceleném a celoživotním manželství a ve správně uspořádané rodině. Největším Božím činem k záchraně úcty k ženě je jeho rozhodnutí stát se člověkem skrze připravenou bezhříšnou ženu – Marii z Nazareta, neopakovatelným způsobem početí mocí Ducha Svatého z neporušené panny.

Ježíš ji nazýval Matkou, byl jejím jediným milovaným Synem a ona jeho milovanou Matkou, kterou si vzal s sebou do nebe. Tento svůj jedinečný vztah Syn – Matka testamentárně odevzdal z kříže svým učedníkům a promítal ho na všechny své vztahy se ženami, a učil i své učedníky takto se na ně dívat.

Ježíš a Samaritánka

Nejdlejší popis jeho setkání se ženou je u Jakubovy studny v Samaří. Ježíš u ní ruší některé tehdejší společenské konvence chování. Oslovuje cizí ženu pochybné pověsti, odpadličku od pravé víry, on – Učitel a privilegovaný Žid.

Jeho pohled na ženu je zcela nový. Nedívá se na ni chlípným pohledem pěti předchozích mužů, kteří v ní viděli pravděpodobně jen přitažlivé tělo na uspokojení svých žádostí. Vidí v ní ženu s duší, s jejími touhami být milovanou a milovat, být chráněnou, někomu patřit, mít manžela, děti a rodinu. Předchozí muži připomínají mnohé, i ty dnešní, kteří vidí v ženě více předmět své vášně než osobu na vytváření celoživotního vztahu. Samozřejmě, po naplnění své vášně, při prvních neshodách a problémech se obracejí k dalšímu bezproblémovému „předmětu“, zanechávajíce za sebou osamocenou ženu s dětmi. Co se odehrává v duši ženy a dětí, je nezajímá, jejich „ego“ není schopno skutečné lásky.

Žena u studny může být hezká, upravená a suverénní, ale Ježíš vidí a cítí její bolest duše, která připomíná volání suché neplodné pouště.

Nedívá se na ni pohledem Žida – farizeje, který pohrdá pomýlenými věřícími a lehkými ženami a nechce s nimi nic mít, aby si nepokazil reputaci dokonalého a čistého. Vždyť co by řekli lidé, kdyby si povídal a stýkal se s takovými ženami? Potvrzuje to i udivená reakce vracejících se učedníků: „Ale nikdo neřekl: ‚Co se jí ptáš?‘ Nebo: ‚Proč si s ní povídáš?‘“ (Jan 4, 27).

Nedívá se na ni ani pohledem kněze a levity, kteří neměli čas zastavit se u zraněného člověka a spěchali do chrámu za svými povinnostmi. Tímto podobenstvím Ježíš až sarkasticky poukázal na lidskou a duchovní pomýlenost a slepotu lidí, zaujatých pouze svými problémy.

Pro něj tato duševně zraněná žena má hodnotu. Vidí v ní hloubku vyprahlé studny, která touží po vodě.

Osloví ji první. Prosí si vodu.

Žena je překvapená a odpovídá dost rezervovaně až drze. Zřejmě takových oslovení měla už dost.

Ježíš se nedá odradit a pokračuje slovní hrou: Kdo z nich má větší žízeň? On s žízňivým tělem po několika hodinách chůze horkem rozpálenou cestou nebo ona po tolika pokusech najít lásku a naplnit touhu po mateřství? A nabídne jí vodu ne pro rozpálené tělo, ale pro rozpálenou a vyschlou duši. Žena nejprve nechápe, ale když Ježíš odhalí její hříšné neúspěšné vztahy s muži, pochopí, že neznámému jde o její duši.

Ježíš jí nabízí vodu z nevyčerpatelné studny Boží lásky a pravdy. A nespletl se. V té ženě je ještě tolik dobrého, co bylo zaházeno pod špinou hříchu.

Žena překvapivě projeví takový zájem o duchovní rozhovor a teologii, o poznávání Boha a klanění se mu, že je první, které se Ježíš představí jako přislíbený Mesiáš. Získala si jeho důvěru a nezklamal se.

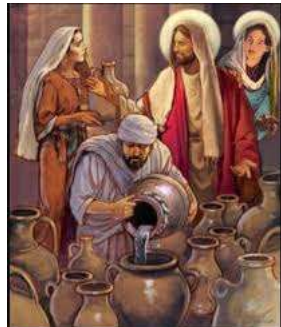
Žena se ani veřejně nestydí přiznat ke svým hříchům, ale ani k nalezení nové víry a Boží lásky – a stává se jeho první velmi úspěšnou evangelizátorkou a apoštolkou, která přivede k němu celé město, které ho chce poznat a poslouchat (srov. Jn 4, 5 - 42).

Samaritánka nám velmi připomíná Marii Magdalenu, která po hrozném životě v zajetí lži zlého ducha nachází v Ježíšovi osvobození a nový smysl života. Stává se jeho věrnou učednicí a první apoštolkou zmrtevýchvstalého Pána. Tradice jí

dá titul *apostolorum apostola* - "apoštolka apoštolů" a papež František ji nazval "apoštolkou naděje".

Jak se dívá Ježíš na ženy?

Vidí v nich obraz své Matky Marie, které nosí v sobě pramen života. Vidí a raduje se se šťastnou matkou s dítětem v náručí po těžkém porodu; napomíná, ale také těší plačící ženy. Velmi by chtěl, aby známá věta: „Žena nemůže být ničím lepším než dobrou matkou a ničím horším než špatnou matkou“ platila jen v první části. Obdivuje chudou vdovu s dětmi, která umí dát i poslední. Zachrání cizoložnou ženu před kamenováním, poukázáním i na hříšnost mužů. Díky své Matce se Ježíš dívá s velkou úctou a obdivem na každou ženu a chce jí pomoci naplnit její ženské povolání ve světě a v Církvi. Svatý Jan Pavel II. to nazve „géníem ženy“, který je velmi potřebný k obnově světa. Zdůrazní, že základním povoláním ženy je rozdávat lásku a muž má proto zásadní povinnost úcty vůči ženě, která patří její důstojnosti, jejímu mateřství a povolání (srov. List Jana Pavla II. ženám, 1995; apoštolský list *Mulieris dignitatem*)

Ježíš – díky intuici a inspiraci své Matky, která povzbudí svatebčany k obdivuhodné víře svou vírou: "Udělejte všechno, co vám řekne!" (Jan 2, 5) - zázračně promění vodu na víno na svatbě v Káně Galilejské a zjeví učedníkům svou božskou slávu.

Maria se po tomto božském zjevení svého Syna stáhne do pozadí. Místy se zdá, jako by se k ní Syn choval chladněji a ponechával ji v ústraní (srov. Lk 8,19-21). Ježíš ví, že jeho Matka má a bude mít privilegované místo v jeho srdci a v Církvi. Nechává ji růst ve víře, která vrcholí pod křížem, kde Maria dostává a objevuje svůj širší rozměr mateřství. Pod křížem, duchovně spojená s utrpením svého Syna, se stává Matkou všech vykoupených – Matkou Církve. Maria pochopí tento vrchol svého povolání. Ani po Ježíšově smrti a zmrtvýchvstání si nenárokují na vedení Církve, na apoštolský nebo kněžský úřad. Respektuje svého Syna. Ví, že muži více přísluší role hlavy a ženě role srdce. Vidíme ji kdesi uprostřed mezi apoštolů a Ježíšovými bratry a sestrami (srov. Sk 1,14). Tam se cítí nejlépe – ve středu, být Srdcem Církve a s mateřskou láskou doprovodit bratry a sestry ve víře v jejího Syna.

Ženy v Církvi a ve světě dnes

Papež František v posynodální apoštolské exhortaci *Querida Amazonia* připomněl, že by bylo velkou tragédií, kdyby převládl jen zúžený funkcionalistický pohled na Církev, s touhou žen po kněžské svěcení a po „moci“, což by vedlo ke klerikalizování žen a k ochuzení jejich přínosu pro svět a Církev. On vidí moc žen v jejich prožívání mateřství ve všech rozměrech: Pán totiž chtěl projevit svou moc a svou lásku dvěma lidskými tvářemi, tedy Božího Syna, který se stal člověkem, a stvořené bytosti, kterou je žena – Maria. Ženy v Církvi přispívají způsobem, který jim je vlastní a prodlužují tak sílu a něhu Marie – Matky. Tímto způsobem se neomezujeme na nějaké funkční chápání, ale vstupujeme do vnitřního života Církve (srov. QA100 -101).

S vděčností vzpomínám na řeholní sestry, které nám pomáhaly v misijní práci na vzdálené drsné Sibiři. Byly tam jako sestry a matky. Jejich přínos pro chudé, opuštěné a zanedbané děti, v katechezi i ve vyučování, v pomoci zdravým i rozbitým rodinám byl nenahraditelný. Byly nám často mostem – pontifexem k těmto lidem.

Při budování správného vztahu mezi mužem a ženou si na závěr všimněme moudrých slov papeže Františka v encyklice *Fratelli tutti*, kde připomíná, že nestačí jen bojovat za rovnocennost a rovnoprávnost, zdůrazňovat, „že všechny lidské bytosti jsou si rovny“. To může vycházet z osobních ambicí nebo vést k radikálnímu individualismu, který je nejhorším a nejzákeřnějším virem, ale „rovnost je výsledkem uvědomělého a pedagogického kultivování bratrství“

(podle KN)

Tridentský koncil ovlivnil život Církve třemi knihami

Misál, breviář, katechismus. Tři publikace, jejichž název zná snad každý, ale už méně lidí ví, co přesně se v nich nachází, kdy se používají a jak se vůbec dostaly do liturgie a každodenního života věřících. O jejich minulosti a současnosti jsme si popovídali s odborníkem na liturgiku ŠTEFANEM FÁBRYM.

Mohl byste na začátek pro naše čtenáře vyjasnit rozdíl mezi misálem, breviářem a katechismem?

Misál je liturgická kniha určená zejména ke slavení Eucharistie, tedy mše svaté.

Breviář, v současnosti nazývaný Liturgie hodin, je modlitební kniha používaná denně a celoročně, jejíž podstatou je modlitba žalmů, ale i hymnů a čtení a proseb. Původně byla určena ke společné modlitbě mnichů v kláštorech, od 13. století se pomalu rozšířila i mezi pracovníky kurií a světským klérem, ale ve zkrácené podobě; odtud název breviář – z lat. zkrácený.

Katechismus je příručka určená pro vzdělávání ve víře, která obsahuje hlavní prvky křesťanského učení. Původně však slovo katechismus znamenalo ústní vyučování dospělých, kteří se připravovali na křest, tedy katechumenů.

Jak fungovala liturgie před zavedením misálu? Existovaly nějaké jiné liturgické knihy nebo texty?

Misál (u nás Český misál) - velmi zjednodušeně řečeno – vznikl spojením tří liturgických knih, a to sakramentáře, lekcionáře a antifonáře. Nazýval se *Liber missalis*, doslova mešní kniha.

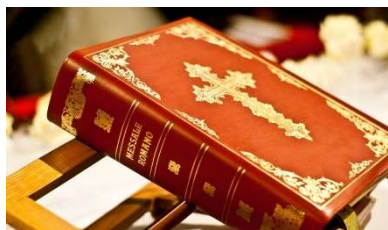
Od přelomu 6. a 7. století se dosavadní jednoduché knížky, spíše sešitky s liturgickými texty, nazývané *libelly*, spojovaly do jedné knihy, kterou nazýváme *sakramentář*. Nejstarší nám známý je takzvaný Veronský sakramentář, který vznikl v rozmezí let 600 - 630 a obsahuje modlitby na jednotlivé liturgické dny, tedy modlitby dne (*kolekty*), nad obětními dary a po přijímání, ale i preface a modlitby nad lidem.

K nim se v misálu připojily perikopy biblických čtení, které byly určeny pro jednotlivé mše. Před vznikem lekcionářů, které obsahovaly jen perikopy určené ke čtení v liturgii, byly jednotlivé části textu označovány v souvislých vydáních biblických knih speciálními značkami pro začátek a konec čtení.

Antifonář zase obsahoval soubor zpěvů-antifon na jednotlivá liturgická slavení. Šlo především o texty žalmů a Písma svatého.

Co vedlo papeže Pia V. k tomu, aby v roce 1570 zavedl jednotné používání Římského misálu v liturgii, respektive proč je pro slavení bohoslužeb tak důležitý?

Papež sv. Pius V. prakticky uskutečnil reformu Tridentského koncilu, který pověřil papeže Pia IV. (ale ten krátce po koncilu zemřel) vydáním nového římského misálu, který by byl jednotný pro celou církev a napomohl tak reformě, jednotě i povznesení liturgie. V těchto těžkých časech církev trpěla jistým úpadkem liturgie, což bylo zčásti zapříčiněno i množstvím misálů, které sice vzešly z jednotného Misálu římské kurie (kolem roku 1223), ale časem se měnily a upravovaly, čímž vznikala chaos a problémy.

Pokoncilní misál – přirozeně – navazoval na předchozí liturgickou tradici, ale jeho velkým přínosem bylo sjednocení pořádku slavení mše a jeho povinné zavedení, což koncilní otcové považovali za velmi důležité.

Misál sv. Pia V. byl závazný pro všechny místní církve s výjimkou těch, které měly nepřetržitou více než dvoustletou vlastní liturgickou tradici, jako například Milánská arcidiecéze, která i nadále používá takzvaný ambroziánský ritus, ale i Lyonská diecéze a některé mnišské řády.

Změnily se od jeho dob texty misálu, případně mění a doplňují se i nyní? Pokud ano, kdo to má na starosti?

Misál sv. Pia V. se měnil a doplňoval několikrát; krátce vzpomeňme papeže Klementa VIII., který v misálu změnil biblické texty podle zrevidované Vulgáty, později Urban VIII. zjednodušil rubriky, Lev XIII. upravil liturgický kalendář, Pius X. zreformoval mešní zpěvy a zredukoval svátky svatých tak, aby větší prostor dostala neděle.

Poslední revize tohoto misálu je spojena s papežem sv. Janem XXIII. Samozřejmě, že tuto náročnou práci nevykonávali papeži osobně, ale prostřednictvím

komisí odborníků. Největší reformu římské liturgie, a tedy i Římského misálu inicioval Druhý vatikánský koncil (1962-1965). Ale podobně jako sv. Pius V. prakticky provedl reformu Tridentského koncilu, reformu tohoto koncilu zrealizoval papež sv. Pavel VI. novým vydáním Římského misálu v roce 1969.

Kdy se u nás objevil Římský misál v českém překladu, respektive kolik překladů Římského misálu bylo do dnešního dne vypracováno?

Když povolení slavit mši v národním jazyce přišlo zejména s Druhým vatikánským koncilem, oficiálně se do českého jazyka překládal až misál sv. Pavla VI., tedy ten, který aktuálně používáme. Jeho kompletní české vydání vyšlo až v roce 1983 pod názvem Český misál.

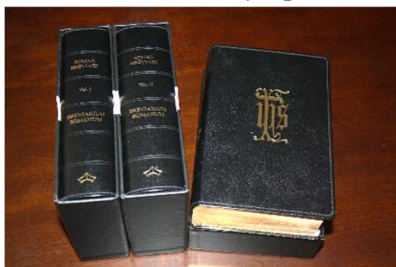
Tomuto vydání předcházelo několik dílčích vydání nejdůležitějších částí misálu, které vycházely postupně v různých liturgických příručkách.

Obnovené a doplněné vydání Českého misálu vyšlo v roce 2015. Za zmínku stojí to, že i předchozí misál byl de facto do češtiny přeložen, protože v roce 1952 vyšel Latinsko-český misál, který připravil P. Marián Schaller; ten však nebyl určen k používání v liturgii. (pozn. red. – *odpověď upravena podle českých okolností*)

Papež Pius V. však nevydal jen Římský misál, ale také breviář a katechismus. Co se týká breviáře, existovala liturgie hodin v nějaké formě i předtím nebo ji vymyslel právě on?

Pravidelná denní modlitba v určené hodiny dne existovala už i v židovském prostředí po návratu z babylonského zajetí. Křesťané si tento zvyk ponechali a už od počátků Církve máme – i když zpočátku strohé – zmínky o společné modlitbě odlišné od eucharistické liturgie, která se konala časně ráno, večer nebo i v noci.

Již Euzebius z Cézarey (275-339) svědčí o tom, že křesťané denně konají *laudes* a *vesperae* jako veřejnou modlitbu, jejíž součástí je zpěv žalmů. Za přímého předchůdce breviáře můžeme považovat officium konané v benediktinských kláštorech, v němž se měl týdně recitovat celý žaltář (všech 150 žalmů) s antifony, modlitbami a čtením Písma svatého, které mělo být doplněno komentářem.

Později v dějinách Církve prošla tato modlitba mnoha, většími či menšími úpravami a změnami, což dalo podnět ke vzniku různých breviářů používaných v mnišských řádech nebo diecézích.

Breviář Pia V. vyšel v roce 1568 s názvem *Breviarium Romanum*. Jeho publikační bula uvádí, že se jím nahrazují všechny breviáře, které nejsou starší dvou set let.

Mění se v průběhu let také texty liturgie hodin?

Podstatu liturgie hodin tvoří modlitba žalmů, které zůstávají neměnné; měnilo se jen jejich rozdělení (hlavně u delších textů) a použití pro různé příležitosti.

Pokud bychom měli mluvit o změně textů, je třeba zaměřit pozornost především na doplnění nových hymnů, antifon, výběr čtení, což souviselo zejména se zaváděním nových svátků do liturgického kalendáře. V průběhu dějin však lze pozorovat i mnohé snahy o úpravu textů po stránce jazykové, stylistické, ale i o odstranění textů, které nebyly umělecky hodnotné nebo historicky podložené, zejména pokud byly inspirované legendami o svatých a podobně.

Je v pořádku, když se laici sami doma modlí liturgii hodin například jako ranní nebo večerní modlitbu?

Je to přímo žádoucí, aby se i laici modlili liturgii hodin, protože to je oficiální modlitba Církve. Druhý vatikánský koncil jasně vyslovil přání: „Duchovní pastýři se mají postarat, aby se v neděle a na větší svátky hlavní hodiny, zejména nešpory, slavily v kostele společně.“

Je chvályhodné, že se dnes tolik křesťané modlí liturgii hodin; jejímu rozšíření značně napomohla i dostupnost textů v elektronické podobě.

Když se vrátíme ke katechismu – zavedl ho Pius V. z důvodu silícího protestantského vlivu nebo měl k tomu jiný důvod?

Tridentský koncil nebyl svolán jen jako reakce Církve na reformaci, ale také jako výsledek úsilí o obnovu Církve, po které mnozí volali už dávno před reformací. Proto otcové Tridentského koncilu nežádali o sestavení katechismu jen jako o oficiální zformulování učení Církve proti reformaci, ale i jako vydání příručky pro vzdělávání věřících v základech víry, a to především prostřednictvím jejich pastýřů, biskupů a kněží, s odůvodněním, aby „věřící mohli

přistupovat ke svátostem s větší úctou a zbožností“. Proto je celý katechismus zformulován v prvním řadě jako příručka pro faráře.

Jak dlouho tyto texty vznikaly? Pravděpodobně to zabralo delší dobu.

Rozhodnutí připravit katechismus padlo během Tridentského koncilu na jeho 18. zasedání 26. února 1562, a to na návrh kardinála sv. Karla Boromejského, který pak i osobně dohlížel na jeho sestavení. Katechismus byl dokončen v roce 1564 a jeho uvedení do života Církve, nejprve v latinském a italském jazyce, se uskutečnilo v roce 1566 na příkaz sv. Pia V.

Je tehdejší katechismus jiný než ten aktuální?

Pokud jde o strukturu, ne. Oba katechismy, současný i „tridentský“, mají čtyři části: vyznání víry, posvátná liturgie – svátosti, křesťanský způsob života – Desatero a modlitba, zvláště Modlitba Páně.

I když se nauka Církve nemění, Církev je živý organismus, který je neustále nucen odpovídat na aktuální otázky a hledat nové způsoby, jak ohlašovat Kristovo evangelium, slavit liturgii a žít ve společnosti, která byla ve 20. století jiná než v době sv. Pia V. Proto si dovoluji tvrdit, že tyto dva katechismy se liší především v pojetí a předložení učení Církve, které je v obou knihách adekvátní době, v níž bylo sestaveno.

Proč sv. Pioví V. tak záleželo na tom, aby měla Církev sjednocené tyto dokumenty?

Sv. Pius V. byl znám svou asketickou zbožností a jako bývalý inkvizitor i úsilím o čistotu a jednotu víry. Uvědomoval si, že má-li Církev obstát v těžké době, kdy je ohrožována nejen zvenčí především reformací, ale i zevnitř slabou intelektuální a morální úrovní kněží; biskupy, kteří se jako světská knížata více zajímali o pozemské blaho; neznalostí věřících, kteří snadno uvěřili každému, kdo jim ohlašoval něco nového; nejednotou liturgie, která rozdělovala a kladla důraz na to, co nebylo důležité, jediným řešením bylo uvést do praxe závěry koncilu konkrétní reformou základních pilířů života Církve: liturgie, která vrcholí ve slavení Eucharistie, modlitby, jejíž prvořadou příručkou byl breviář,

a teologického poznání, které vycházelo z jasně stanovených formulací publikovaných v katechismu.

Letos si připomínáme 460. výročí jeho nástupu na Petrův stolec. Čím nás může tento svatý papež inspirovat dnes?

Fascinuje mě jedna skutečnost. Papež sv. Pius V. uzavírá „období svatých papežů“, protože po něm je v seznamu papežů světců nejbliže až sv. Pius X., který zemřel v roce 1914.

Pius V. dokazuje, že i v mimořádně náročné době je možné žít svatě, zůstáváme-li věrni jednoduchosti života, čistotě víry a modlitby, ale i osobním hodnotám, zvykům a originalnosti osobnosti. Zajímavostí je, že právě od dob sv. Pia V. římská papežská klerika, protože on jako dominikán si i na papežském stolci ponechal svůj bílý mnišský hábit.

V každém případě nás může inspirovat zejména tím, že sám usiloval být příkladem ve všem, co vyžadoval od jiných, a dokazoval, že obnova Církve nebude možná, pokud za nařízeními a reformami „na papíře“ nebudou reálně stát horliví a svatí biskupové a kněží.

(podle KN)

Jaká je moje zbožnost *Od víry k fanatismu*

Když chceme zlepšit náš vztah s Bohem, potřebujeme pochopit, kde děláme chybu. K tomu nám může posloužit i krátké představení několika typů zbožnosti.

Jeden z nejrozšířenějších typů je člověk, kterému *chybí duševní rovnováha*. Hledá stále nadpřirozené zážitky. Modlitba je pro něj útekem od reality. Snaží se poslouchat Boží slovo v chrámu na bohoslužbách a také sám se ho snaží číst. Ve všem hledá Boží znamení, ale

interpretuje je podle vlastní představy či očekávání. Za vším, co se děje hledá nějaké nadpřirozené značky, ačkoli tam nejsou. Například logo Jubilejního roku 2025. Barvy, které jsou na něm použity mu připomínají duhu a ta je podle něj jednoznačně symbolem LGBTI. Vůbec však nepřijímá, že už ve Starém zákoně se hovoří o duze jako o znamení pokoje a Božího milosrdenství. Byla viditelným znamením naděje, že Bůh uzavírá smlouvu se svým národem. (Gn 9,13). Ale zkuste tomu člověku vysvětlit, že se mýlí...

Od tohoto postoje už není daleko k *fanatismu*. Tento typ zbožnosti spočívá v tom, že člověk vidí jakoby černobíle, ačkoli existuje celé spektrum barev. Dobro nebo zlo a nic mezi tím. Za vším hledá nebezpečí, které ohrožuje nejen jeho víru, ale i život jako takový. Za vším vidí zlo, ba samotného ďábla, přičemž jakoby zapomínal na to, že je tu ještě někdo větší a mocnější než ďábel. Vždyť ďábel nikdy nepřekoná Boha. On nad ním nemůže zvítězit. Pokoušel i Ježíše na poušti, ale odešel zahanbený. (Mt 4,1-11). Fanatik má potřebu extrémně ochraňovat víru, vést jakési „svaté války“ s každým, kdo je v jeho očích nepřítel víry, Boha, Církve. Je třeba postavit se i veřejně za svou víru, nestydět se za Boha. Ale zkusme si odpovědět: „Neobrání se Bůh i sám?“ Zanechme proto nesmyslné konspirace o tom, jak se už svět řítí do záhuby, jak všichni mocní tohoto světa jsou proti víře a Církvi. Soustředme svou pozornost a všechny síly k hledání Boha a budování svého vztahu s ním. Toto přinese určitě lepší ovoce, než řízení se konspiracemi.

Postoj fanatika souvisí také s *fundamentalismem*, což je další typ nesprávné zbožnosti. Může mít různé podoby, které se zpočátku mohou mylně jevit jako horlivost ve víře a snaha o svatost. Fundamentalista je přesvědčen o absolutnosti vlastní pravdy, a to až natolik, že odmítá jakýkoli dialog s lidmi s jiným přesvědčením či názorem. Mluví o návratu ke kořenům víry, přičemž trvá na jejím slepém dodržování. Slova Písma svatého bere doslovně, přičemž nepřipouští žádnou interpretaci. Jeho posto-

je ho často vedou k pýše a pocitu nadřazenosti. Svě názory je ochoten a schopen prosazovat i násilně. Odvolává se na Boží spravedlnost, na vyobcování hříšníků ze společenství Církve, ba možná by zavedl i starozákonní kamenování, ale jaksi s lehkostí zapomíná, že sám je hříšníkem a i on sám potřebuje Boží milosrdenství a odpuštění. Takovým lidem je třeba připomínat, že sám Ježíš řekl, že přišel zachránit hříšníky. Nejednou slovy a činy dokázal, co předpověděl prorok Izaiáš: „Nalomenou třtinu nedolomí, doutnající knot neuhásí, dokud nepřivede právo k vítězství.“ (Iz 42, 3 a Mt 12, 20). Přišel zachránit i ty, jejichž stav byl již beznadějný.

Dalším nesprávným postojem je, když člověk *sám sebe staví na první místo*. Je aktivní v náboženské oblasti, angažuje se ve farnosti nebo ve společenství, jehož je členem, vychází s novými návrhy a iniciativami. Problémem však je, že to dělá hlavně pro sebe, aby on byl tím, který to vede, na kterém to stojí, bez něhož se to už ani nedá dělat. Říká sice, že to dělá pro Boha, pro Církev, ale když z toho nic nemá, když mu to nepřinese pochvalu a uznání v očích jeho okolí, v takových aktivitách se dále neangažuje. Jde jakoby na jistotu. Dělá hlavně to, co má téměř zaručený úspěch. Nechce podstoupit žádné riziko, s čím se pojí i způsob, jakým komunikuje. Jelikož chce získat co největší počet příznivců, dává si pozor na to, co říká a jak říká, aby nikoho ze svých příznivců neodradil. Východiskem z tohoto nesprávného postoje je prosit Boha o skutečné osvětlení, o život v Božím světle, kde jsem schopen vidět pravdu o sobě. (1 Jn 1,5–7).

V našich postojích je i *mnoho kritiky*, nejednou neoprávněné a naprosto zbytečné. Jste přítomen bohoslužbě a kdosi ve vašem okolí celou dobu komentuje: Jak se chová dítě v chrámu, jak se ti oblékli, jak dlouho kněz káže, jak je chrám v zimě málo vytopený a v létě přehřátý, jak... Kritika sama o sobě není špatná, je-li konstruktivní a vede k nápravě. Často však zaznívá kritika na všechny i na všechno, ať je třeba nebo není třeba.

Jako by se komentování stalo národním sportem. Můj názor je povýšen na pravdu a já mám právo ho vyslovit. Taková osoba má potřebu prostřednictvím své

kritiky odlišovat se od jiných, dávat najevo, že má stále jiný názor než ostatní. Kriticky se staví k věcem či pravdám, které pro ostatní nejsou problémem. Přístup k víře takového člověka je velmi individualistický. Takový člověk potřebuje uznat nově, že je závislý na Bohu.

Svatoušek nemá problém se sám pochlubit, jak je zbožný, jak se mu daří zachovávat vše, co Bůh vyžaduje ve svých příkázáních. Nepřipomíná nám to farizeje z podobenství o dvou lidech, kteří se šli modlit do chrámu? Ježíš ho adresoval hlavně těm, kteří si namýšleli, že jsou spravedliví a ostatními pohrdali. (Lk 18, 9-14). Je v nás i kus farizeje, ale i kus celníka. Bylo by však velmi špatné, kdybychom v našem každodenním životě jednali jako celník a v chrámu se chovali jako farizeus. Východiskem je návrat ke skutečné pokoře.

Setkáváme se i s postojem **trpitele**. Ten veřejně prezentuje své fyzické, psychické či duševní utrpení, aby vzbudil u jiných pozornost a soucit, které pak zneužívá pro své pohodlí a dobro. Možná navenek říká, jak to bylo jeden čas populární: „Bože, ty se postarej.“ V jeho podání to však není důvěra v Boha, ale zbavení se zodpovědnosti, respektive pasivita a nicnedělání. To není postoj trpitele Joba, který navzdory útrapám a těžkým životním zkouškám bezvýhradně důvěřoval Bohu. (Job 1, 21). Je tedy nutná odvaha vykročit, čelit problémům a obtížím, a skutečně důvěřovat Bohu.

Nesprávný je i postoj člověka, **který nemá vlastní názor**. Ve svých postojích je nepevný, téměř vždy se podřídí jiným. Hledá sám sebe, často se neumí rozhodnout, ptá se kněží či přátel, co má v dané situaci udělat. Když slyší protichůdné názory a rady, je ještě více domotaný. Přestože vidí, že to není správné, trátí mnoho sil hledáním někoho, kdo by řídil jeho život. Často se stává, že takový člověk bývá využíván, a možná i zneužíván. Takový člověk musí konečně vzít na sebe zodpovědnost za vlastní život, za vlastní rozhodnutí. Ano, je zde riziko. Učí se na chybách, a mnohdy i na vlastních.

A konečně ještě jeden typ postoje, kde člověk **všechny své síly předá naplnění společného cíle**, nějakého společného dobra či díla. Je to fajn, ale člověk nesmí zapomínat ani na sebe, že má i individuální potřeby, že má také své povolání, které dostal od Boha, že má i další povinnosti, které má naplňovat, nejen dílo, kterému se bezmezně oddal. Časem se totiž může ukázat, že přijde vyčerpání, fyzické i duševní, a možná i duchovní, jakési vyhoření, kdy se najednou ukáže, že sice společné dílo pěkně postupuje a rozvíjí se, ale já jako člověk jsem se v tom všem ztratil.

V podstatě z každého tohoto typu zbožnosti lze vyformovat něco správně. Člověk si však musí vyslechnout i jiný názor a musí být otevřený změně, k přijetí jiného názoru, než je jen ten můj. A tedy nic není ztraceno. Do toho! Prosme Ducha Svatého o sílu a vykročíme s odvahou.

(podle Misionár)

Nemožnost přistupovat ke svátostem je bolestivá

Opakovaným problémem více věřících je indispozice přistupovat ke svátostem v důsledku irregulárních manželských situací. Existují přísně vymezená pravidla, při jejichž naplnění je to eventuálně možné. Závisí na touze a vůli věřící osoby.

V rodině máme rozvedeného člena. Žádost o rozvod podala manželka. Otec vychovává obě děti. Manželství bylo svátostné. Za jakých podmínek může civilně „rozvedený manžel“ přistupovat ke svátostem?

Marie

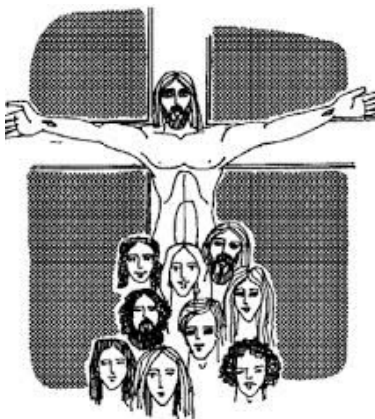
Ohledně přistupování ke svatému přijímání věřících, kteří se nacházejí v těžkých nebo neregulárních manželských situacích, dosti zřetelně hovoří směrnice Biskupského úřadu v Nitře z roku 2015 (srov. s. 109-110).

V ní je naznačen postup i nezbytné náležitosti. Vyžaduje se písemná žádost stránky – dotknutého věřícího. S jejím vypsáním, respektivně formulací může pomoci i místní farář, do kterého farnosti věřící patří. V krátkosti v ní představí situaci, ve které se věřící ocitl (zda strana žije sama nebo s dětmi, zda je jen rozvedená nebo případně znovu civilně sezdaná a podobně).

K žádosti se připojuje křestní list. V případě, že se v poznámce křestního listu nenachází záznam o přijetí svátosti manželství, je třeba připojit k žádosti oddací list. Je-li strana civilně rozvedena, je třeba připojit celou kopii rozsudku ověřenou farářem.

V situaci, kdy bylo již straně v minulosti vydáno povolení přistupovat ke svátostem na vymezený čas, uvede se to v žádosti a přiloží se jeho kopie.

V případě, že žádá o takové povolení strana, která po uzavření svátostného manželství uzavřela nové civilní manželství nebo jen žije ve společné domácnosti s jinou osobou odlišnou od zákonitého manžela či manželky, k žádosti je třeba připojit i vlastnoručně napsané prohlášení o tom, že žije i tak nadále. Toto prohlášení podepíše strana nebo strany před farářem. Zároveň farář stručně napíše své stanovisko s uvedením, zda stránka může veřejně nebo neveřejně přijímat Nejsvětější Eucharistii ve farnosti; zda udělením povolení nevznikne pohoršení pro ostatní věřící, a všechny tyto dokumenty zašle na biskupství.

(podle KN)

Tajemné odmítnutí Ježíše

Při čtení evangelií čtenáře někdy zarazí určitá slova, která jakoby protřečela samotnému Bohu. Pohled biblisty nám odkrývá důležité souvislosti.

„Vám je dáno tajemství Božího království, ale ostatním, kdo jsou mimo, se všechno předkládá v podobenstvích, 'aby se stále dívali, ale neviděli, stále poslouchali, ale nerozuměli, aby se neobrátili a nebylo jim odpuštěno'.“ (Mk 4,11-12). Mohli byste mi prosím vysvětlit, kdo jsou ti mimo? Bůh chce přece všechny přivést k sobě.

Jiří

Ježíšova odpověď učedníkům skutečně zaráží nejen vás, Jiří, ale každého posluchače vede k hlubšímu přemýšlení o Ježíšově kázání a životě. Nejprve pár slov ke kontextu záhadného výroku: zazněl ve čtvrté kapitole Markova evangelia s pěti podobenstvími, a to hned po prvním podobenství o rozsévači, které vyzvalo lidi v zástupu efektivně poslouchat Ježíšovo slovo (srov. Mk 4,1-9). Ježíš následně podobenství alegoricky vysvětlil, ale už jen svým učedníkům (srov. Mk 4,13-20). Alegoričnost spočívá v tom, že čtyři typy obsévané půdy objasnil skrze čtyři postoje lidí k slyšenému Slovu. Úspěšní jsou ti, co spolupracují s Bohem, Boží slovo si vyslechnou, v srdci si ho osvojí a životem i skutky zúrodní.

Kázání na hoře

autor: Jindra Hubková

Význam podobenství

Učedníci se hned po prvním podobenství ptali Ježíše na význam podobenství: „Když byl později sám, ptali se ho ti, kdo byli s ním, spolu s Dvanácti, jaký smysl mají podobenství“ (Mk 4,10). Ježíš jim odpoví tím záhadným výrokiem, který si objasňujeme. Učedníci jsou kolem Ježíše, oni jsou jakoby uvnitř, ostatní v zástupu bez Ježíše zůstali venku. V době psaní evangelia kolem roku 70 se dělení na lidi „uvnitř a venku“ historicky vztahovalo na Ježíšovy stoupence, oni byli uvnitř, ve vztahu s ním a právě je synagogy vytlačovali ze svého středu. Jim záhadný výrok Ježíše osvětloval v nové situaci jejich tíživou situaci.

Otázka učedníků o významu podobenství však překvapuje. Vždyť Ježíš používal podobenství velmi často. Ve třech evangeliích – kromě Janova – jich napočítáme více než 70. Chtěl jimi přiblížit tajemství Božího království. Nyní se to však učedníkům jeví, jako by podobenství měla samotnou věc zatajit a zůstat tajemnými hádankami. Podobenství (v řečtině *parabolé*) označuje poučný obrazný výrok (hebrejsky *mašál*) nebo delší příběh ve smyslu rozvinutého přirovnání z přírody či ze společnosti (nejstarší je ve 2 Sam 12,1-4 o ovečce chudáka, kterou ukradl arogantní boháč). Cílem podobenství bylo přivést posluchače k přemýšlení.

V jakém smyslu však zůstává Ježíšovo učení v podobenstvích tajemné? To, co se jeví v Ježíšově výroku jako nechápání ve smyslu neporozumění („aby... neviděli... a nechápali“) s fatálními důsledky („aby se snad neobrátili a aby se jim neodpustilo“), je vskutku odmítnutí slov, při kterém místo rozumu převládá vůle a odpor posluchačů. Ježíš ve své odpovědi volně citoval Boží slova z Knihy proroka Izaiáše, který měl počítat s odmítnutím kázání: „Jdi a pověz tomuto lidu: Poslouchejte dobře, ale nerozumějte; dívejte se vytrvale, ale nepoznávejte! Zatvrd' srdce tohoto lidu, zacpi mu uši, zalep mu oči, ať očima nevidí, ať ušima neslyší, ať srdcem nechápe, aby se neobrátil a neuzdravil!“ (viz 6,9-10).

Tajemství smrti a vzkříšení

Oba citáty v Izaiáši i v evangeliu budí dojem, že Bůh dopředu naprogramoval lidskou nevěru. Bůh však v Písmu nikdy nepředurčil, že lidé musí hřešit. Ve skutečnosti ta záhadná slova proroka a také Ježíše pouze popisují reálnou neochotu až zatvrzelost lidí vůči Božímu slovu. Právě podobenství o rozsévání i s vysvětlením to obrazně doložilo. Izaiáš však upozornil, že Boží plány zůstaly navzdory odporu lidí nezměněny, i když z národa jako z košatého stromu zůstal jen obsekaný kmen a pahýl, ale právě ten znamenal nový začátek (srov. Iz 6,13). V podobenství Ježíše je zase skromným začátkem ta čtvrtina zrna, která zarodí. Z toho celého vyplývá, že Bůh, jakož i Ježíš, počítal s možností lidského selhání, ale ani lidská nevěra nezahatí Boží cíl. Pokud je Ježíšovým učedníkům dáno (tedy, že Bůh jim dává) poznat tajemství Božího království, nejde zde o protekční poznání, ale o to, že učedníci zůstali Ježíše následovat, přičemž ti venku navzdory počátečnímu zájmu zůstali zrnem, které sice vzešlo, ale nepřineslo úrodu (srov. Mk 4,5.16).

Krise učedníků se také projeví, když jim Ježíš na cestě do Jeruzaléma třikrát předpoví své utrpení a vzkříšení (Mk 8, 31 - 33; 9, 31 - 32; 10, 33 - 37). Třikrát zareagovali zcela nevhodně. Nejprve ho Petr přemlouval od utrpení, pak se

Dvanáct hádalo, kdo z nich je větší, a nakonec Jakub a Jan chtěli první místa v Ježíšově slávě. Tajemství Božího království nespočívá v utajení království, ale spíše poukazuje na hloubku a nevyčerpatelnost jeho smyslu, který odmítají ti, co uvažují pouze krátkodobě. Tajemství Ježíšova života zahrnuje i utrpení. A právě v Markově evangeliu je základním tajemstvím Ježíšova smrt a vzkříšení. Za nimi se však skrývá riziko a oběť, které jsou cestou k plnosti života. Plnost se však projeví až v budoucnosti.

(podle KN)

Jak pokazit dítě deseti tafy

Dosti bylo moudrých rad, jak z dítěte vychovat úžasného člověka. Přijměte nyní rady, jak dítě pokazit. Inspiraci bereme ze stejnojmenné knihy Antonia Mazziho.

Dopis Toníka, moudrého syna, ke svátku otců

1. **Nehýčkej mě.** Velmi dobře vím, že nemohu mít všechno, o co žádám. Chci tě jen zkoušet a přimět tě, abys mi byl otcem.
2. **Neprotireč si.** To mě vždy rozčílí a nutí utéct, když to jen jde. Navíc, přestaň se chovat jako tatínek, taťulda, kamarád, ťuťu-muťu... Chci, aby ses naučil být mi otcem.
3. **Neslibuj mi.** Nemusel bys být schopen splnit svůj slib. To by snížilo mou důvěru v tebe. Stačí, když mi budeš předkládat vážně myšlené návrhy.

4. **Nenapomínej mě před lidmi.** Budu dávat mnohem větší pozor, když si se mnou klidně promluvíš mezi čtyřma očima. Bez mé sestry. Pouze my dva!
5. **Nerozčiluj se pořád.** Když to děláš, musím se bránit tak, že se tvářím jako hluchý. Pokud jsou zácpy na cestě, to není vina semaforů!
6. **Nevšímej si příliš mých drobných zdravotních potíží.** Mohl bych se naučit využívat nemoc, abych přitáhl tvou pozornost.
7. **Nedělej si starosti kvůli krátkosti času, který trávíme spolu.** Důležité je, jak ho trávíme. Ale kdyby ses občas vrátil domů dříve, byl bych šťastný.
8. **Nedovol, aby mé obavy vzbudily v tobě úzkost.** Takhle bych se ještě víc vylekal. Ukaž mi odvahu. Dávej mi najevo, že odvaha je ctnost.
9. **Nezapomeň, že nemůžu dobře růst bez tvého velkého porozumění a častého povzbuzování.** Ale to ti ani nemusím říkat, že?
10. **Pamatuj si, že více se naučím z tvého příkladu než z napomínání.** Všechno nejlepší!

14. Hry vhodné nejen když zaprší

*Chlapec je pátý den v táboře. Píše domů pohlednici:
„Ahoj mami a tati. Mám se dobře... Kde to jsem?“*

Znáte to: Člověk je v koncích a naproti němu je skupina mladých, kteří čekají, že nejlepší program přijde právě teď. Tehdy probouzíme v sobě poslední síly tvořivosti a rádi sáhneme po tom, co je nablízku.

Z trapasu vám mohou pomoci i následující bleskovky. Jsou definovány co nejkratěji. Tvořivosti, neopouštěj nás! Pojďme soutěžit! Áááá, pojdme do toho.

1. Úkol zní: co nejdéle držet koště v rovnováze a na jednom prstu ruky.
2. Zapálit svíčku se zavázanýma očima.
3. Každý musí říci slovo, které začíná na poslední písmeno předchozího slova. Slova se nesmí opakovat. Kdo neví, ten hru končí.
4. Dvě družstva se foukáním snaží dostat malé pírkó na soupeřovo pole.

5. Zabít hřebík nejmenším počtem úderů. Zajímavější by to bylo se zavázanýma očima? (Jen to ne!!!)

6. Co takhle zabalit kamaráda do toaletního papíru. Vznikne mumie? Ať!
7. Udělejte seznam jmen přítomných lidí podle abecedy, za co nejkratší dobu.
8. Střílet šipkami na terč. Pohyblivý animátor nehraje. Je zákonem chráněn!
9. Počítat takto: Namísto 7, násobky 7 a čísel, které končí na 7, říct bum. Kdo se splete, opět prohrává.
10. Zhasnout svíčku s pistolí na vodu, foukáním nebo stříkačkou.
11. Dva hráči se zavázanýma očima se snaží navzájem si zhasnout svíčku, kterou drží v ruce. (Pozor na koberce!)
12. Odpovědět na otázky: Kolik váží tento..., Jak je daleko... Vyhrává ten, kdo se více přiblíží ke správnému číslu.
13. Střídavě zpívat nějakou písničku – stačí jen pár vteřin. Které družstvo do 5 vteřin nezačne další, prohrává.
14. Dvěma hráčům, kteří jdou nejprve za dveře, šéf popisuje jednu osobu v místnosti. Vyhraje ten, kdo ji odhalí co nejdříve.
15. Ve středu delší nitky je přivázán bonbon. Dva hráči vezmou do úst konce nitky. Vyhraje ten, kdo jen s pomocí úst se dostane jako první k bonbonu.

16. Vedoucí určí nějaký čas (například minutu). Dva protivníci odhadem, když si myslí, že už čas vypršel, zvednou ruku. Vyhraje, kdo je více přesnější.
17. Nahodit na hrdlo láhve kroužek připevněný na provázku a hůlce (systém rybářský prut). Může soutěžit více hráčů.
18. Házet různé kroužky z určité délky na hrdla lahví, nebo kolíky.
19. Každý má v ústech lžičku. Úkolem je projít určitou vzdálenost i s míčkem na lžičce, aniž by spadl (ruce jsou za zády). (P. S. Je dobré vědět telefonní číslo zubaře).

20. Rozmotat uzel za co nejkratší dobu.

21. Každý má určitý počet kroužků, které se snaží házet na hřebík přibitý na stěně nebo na něčem podobném.

22. Prasknout co nejdříve balónek nafukováním.

23. Hráči sedí na zemi a posouvají nohama míč do branky. K tomu nám poslouží i židle. Nehrát v obýváku!

24. Dva hráči, jeden pravou a druhý levou rukou musí zabalit krabici do ozdobného papíru. Používají papír, a lepicí pásku a nůžky. Je to na čas!!

25. Trefovat míčkem do nějaké nádoby (koš, kbelík). Míč tam musí zůstat.

26. Udělat speciální nápoj smícháním různých tekutin (čaj, káva,...) Vyhraje ten, kdo po vypití uhodne více nápojů.

27. Hráči se z určité vzdálenosti snaží zhasnout foukáním svou svíci.

28. Navlečte trychtýř na provázek. Dva z týmu se snaží foukáním dostat svůj trychtýř z jednoho konce na druhý.

29. Na balón nastříkat pěnu na holení. Žiletkou ho oholit, aby nepraskl.

30. Vypít co nejrychleji láhev čaje.

31. Za určitý krátký čas zapsat nejvíce předmětů, které hráči viděli odkryté jen několik sekund. To je co?

32. Se zavázanýma očima a dotykem ruky na obličej uhodnout jména osob. Fíha!

33. Za určitý čas přinést co nejvíce předmětů, jejichž jméno začíná na stejné písmeno. (Pohyb, pohyb!)

34. Zavěsit na šňůrku namaštěné jablko. Vyhraje ten, kdo první sní kousek.

35. Hráči mají provázkem svázané zápěstí. Úkolem je osvobodit je přepálením provázku (ne rukou) se svíčkou. Jedná se o čas i bezpečnost.

36. V nádobě jsou lehké předměty. Spoluhráči stojí na židlích. Hůlkami mají přeložit co nejvíce těchto předmětů do druhé nádoby.

37. Protihráči sedí naproti sobě za stolem. Každý má před sebou zapálenou svíčku. Úkolem je sníst kousek melounu a dávat pozor, aby mu souper

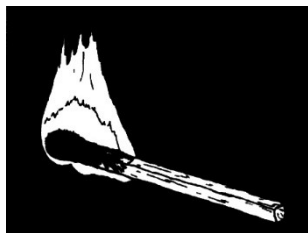
nesfoukl svíčku. V takovém případě přeruší jedení a svíčku opět zapálit. Vyhraje ten, kdo první sní celý meloun.

38. Protivníci mají přivázaný vzadu o poutko kalhot provázek, na konci je lžička. Mají jí zhasnout svíčku.
39. Vedoucí klade otázky. Kdo ví, odpoví a připíše si bod. Hra má několik kol. Oblasti, ve kterých se soutěží se mění. Bodíky jsou bodíky.
40. Za co nejkratší dobu obléknout co nejvíce svetrů. Používají se svetry jen od hráčů z vlastní skupiny.
41. Namalovat tvář jednomu z hráčů vlastní skupiny nebo jiných přítomných osob (rodiče, animátoři,...). Vyhraje družstvo, kterému se podařilo vytvořit nejkrásnějšího klauna.
42. Na stole je ping-pongový míček. Dvě družstva, umístěná na dvou delších okrajích stolu, se foukáním snaží dosáhnout, aby míček spadl ze soupeřova okraje stolu. Heeej fuk!
43. Hráči mají na chodidle přivázaný balónek. Skáčou s ním na jedné noze a snaží se přišlápnutím prasknout balónek protihráči. To bude rána!
44. Dát gól vařečkou a pingpongovým míčkem do určené branky. A je to!
45. Hod pírkem do dálky. Jednou, dva!

46. Každý hráč v družstvu má v ruce tyčinky, které musí sníst jednu po druhé. Potom jí tyčinku další. Vyhraje družstvo, které sní jako první všechny.
47. Náhodně se vybere jedno písmeno z abecedy. Každý musí za určitou dobu složit co nejdelší větu, jejíž slova začínají na určené písmeno.
48. Strážce je na židli. Má zavázané oči. Obuškem z kartonu hlídá šátky – koně, které jsou přivázané o nohy židle. Indiáni musí odvázat koně, aniž by je strážce udeřil.
49. Dva hráči drží provaz jako švihadlo. Pustí se písnička. Skupina skáče. Koho se provaz dotkne, končí.
50. Naplnit láhev vodou – sklenicí, ústy, brčkem, rukama, lžičkou, ...
51. Vymyslet krátkou pohádku s určenými postavami a předměty.

52. Hráči jsou postaveni v řadě. První zapálí zápalku a podá ji dalšímu, ... Vyhraje družstvo, které udělá více podání zápalkou, dokud ta nezhasne.
53. Soutěž na počet dřepů, kliků, ...
54. Jeden hráč z družstva má zavázané oči. Animátor ukryje předmět. Hráč jej musí hledat. Jeho spoluhráči se mu snaží pomoci dáváním rad. Protihráči se je snaží překřičet a zmýlit ho chybnými radami. Vyhraje družstvo, jehož hráč našel předmět za kratší dobu. Nedoporučuji hrát kolem půlnoci!
55. Číst článek a vynechávat při tom nějaké písmeno. Vyhraje ten, kdo se splete méněkrát a čte za kratší dobu.

56. Na elektřinu. Dvě skupiny o stejném počtu hráčů sedí naproti sobě a drží se rukama za zády. Na jednom konci je mezi nimi vedoucí hry, který dává signál. První hráč jej co nejrychleji předá dalšímu. Poslední se snaží ukořistit předmět, který je na druhém konci řad. Všichni hráči, mimo ty u vedoucího, sledují předmět na konci. Hraje se na body a sety.
57. Sníst co největší počet bonbonů pomocí nožičku a vidličky na čas.
58. Něco pro sportovce... Nohou udělat co nejvíce koníčků – nadhozů fotbalovým míčem. (Kdo umí, ten umí!)
59. Zhasit více svíček házením ping-pongovým míčkem. Jednu, dvě...
60. Hráči se ping-pongovými raketami snaží udělat co nejvíce odrazů míčkem, aniž by spadl.
61. Na medvědy. Všichni se vyšplhají do výšky pár metrů na kmen stromu a snaží se tam maximálně vydržet. Kdo padne poslední, ten je vítěz.
62. Z každého družstva jeden hráč se zavázanýma očima musí projít určitou vzdálenost a sednout si na vlastní židli. Odstraňte překážky z cesty.
63. Hráč se nadechne jen na začátku a v jednom dechu říká: Slepice snesla jedno vejce, dvě vejce, tři... Vyhraje, kdo dojde k největšímu číslu.
64. Jeden hráč z každého družstva musí sníst určitý počet sušenek a poté zapískat. Vyhraje ten tým, kterému se to podaří nejdříve. Písk je risk?
65. Vedoucí je zády k soutěžícím, kteří jsou vzdáleni asi dvacet metrů od něj. Jejich úkolem je co nejdříve se ho dotknout. Ale! On se otáčí, kdy chce,

- a kterého hráče patří, že je i v tom nejmenším pohybu, vylučuje ho ze hry. Vítěz si připiše body. A opět si hraje a hraje... Hru mohou hrát i družstva.
66. Běh s obálkami. Po odstartování se v určeném místě hráči zastaví a každý otevře obálku, jak má dále běžet (dozadu, stranou, na prstech, na kolenou, na jedné noze, na rukou, skoky vpřed). Dá se to udělat také jako štafetový běh. Kdo je vítěz? Humor.
67. Každý hráč má v ruce určitý počet zápalek. S nimi musí na hrdle láhve vybudovat věž. Způsob, jaký si zvolí je jeho, ale radíme dát nejprve základ – dvě zápalky rovnoběžně, pak další dvě napříč, a pak... Až to padne!
68. Soutěž krokodýlů. Dva hráči v postoji klik se snaží navzájem si podrazit ruce. Prohraje, kdo si lehne nebo se opře o koleno, či jinak padne.
69. Mafie. Hra, kterou hrají mladí od večere do rána. Na vysvětlení je dlouhá, po první hře ji chápe každý. Humoru je v ní nepočítaně. Ptejte se lidí, jistě najdete někoho, kdo ji už hrál.
70. Hry lze upravovat, přizpůsobit pro rodinu, partu, třídu...

Co jsme prožili

Znovuobnovení Mariánského sloupu

Znovuobnovení Mariánského sloupu na Staroměstském náměstí bylo tématem přednášky, která se konala 8. února 2026 v Orlovně v Dolních Loučkách. Setkání uspořádala Farnost Dolní Loučky a poděkování patří všem, kteří přijali pozvání, i těm, kdo se podíleli na přípravě tohoto nezapomenutelného odpoledne.

P. ThLic. Tomáš Holý, jenž si obnovu Mariánského sloupu vzal za své, přiblížil posluchačům nelehký průběh jeho znovupostavení i řadu podivuhodných událostí, které celý projekt provázely.

Smutná událost stržení Mariánského sloupu vrhá stín na počáteční dny vzniku samostatné Československé republiky. Původní sloup byl postaven roku 1650 jako poděkování Panně Marii za obranu Prahy před Švédy na sklonku třicetileté války. Byl výrazem díky za to, že se Staré Město pražské ubránilo rabování a válečným zvěrstvům. Stál v místě, kudy prochází pražský poledník. Autorem díla byl sochař Jiří Bendl a jednalo se o první barokní sloupovou památku na

našem území. Ti, kdo sloup v roce 1918 strhli, jej vnímali jako symbol protireformace a rekatolizace, ačkoli jeho původní význam byl jiný.

Od jeho zboření vznikla řada iniciativ usilujících o obnovu, všechny však dlouho narážely na neúspěch.

Zásadní podíl na novodobém vzniku má Společnost pro obnovu Mariánského sloupu a akademický sochař Petr Váňa spolu s dalšími čtyřmi sochaři z kamenické hutí. Všichni na díle pracovali bez nároku na odměnu. Projekt provázela i značná nepřízeň části úřadů a části veřejnosti. Petr Váňa však práci na sloupu nevnímal jako zakázku, ale jako životní cestu.

Symbolická je i cesta samotného kamene. Jednotlivé části pocházejí z různých koutů světa – socha je vytesána z českého pískovce, sloup z indického pískovce, patka z pískovce dovezeného z Itálie a podstavec z mrákotínské žuly. V podstavci je umístěna kopie gotického deskového obrazu Panny Marie Rynecké, druhého českého palladia, k němuž se Pražané modlili během švédského obléhání.

Cesta ke splnění tohoto snu byla plná překážek. Jednou z nich byla vysoká cena vzácného kamene z italského lomu. „Napsal jsem majiteli lomu dopis, zda nechce vstoupit do tohoto příběhu, zda by nám kámen nevěnoval,“ vzpomíná sochař Váňa. Když pak seděl v italském klášteře naproti muži, který měl rozhodnout o dalším osudu projektu, nastalo hluboké ticho. „Byla to chvíle, kdy jsme si mlčky hleděli do očí. Pak pan Bernardini řekl: ‚Sí, my vám ten kámen dáme.‘“

Sochu Panny Marie tesal Petr Váňa dva roky. Nejtěžší okamžik přišel při dokončování obličeje. Musel ho vytesat během jediné noci. „Závažnost každého úderu byla v té chvíli drtivá. Fyzicky jsem cítil, jak se lidé za obnovu sloupu přimlouvají. Byla to nejsilnější chvíle mého sochařského života.“

Dne 20. června 2019 zakotvila poblíž Karlova mostu loď, na níž Petr Váňa přivezl kamenné díly Mariánského sloupu. Na palubě byly dokončeny poslední úpravy před samotným vztyčením.

Obnovený Mariánský sloup na Staroměstském náměstí byl slavnostně posvěcen 15. srpna 2020 na svátek Nanebevzetí Panny Marie.

Krátce po svém znovupostavení se stal neformálním pietním místem. V březnu 2021 bylo v jeho okolí namalováno téměř 25 tisíc křížů jako připomínka obětí pandemie koronaviru.

Staroměstské náměstí se tak znovu stalo místem sounáležitosti a smíření. Vedle pomníku Jana Husa, který působí horizontálním rozměrem, stojí Mariánský sloup jako vertikála pozvedající lidský pohled vzhůru a symbolicky propojující dějiny naší země.

Pavla Caudrová

Věděli jste?

Jarní rovnodennost připadá letos na 20. března. Je to jeden ze dvou dnů v roce,

kdy jsou den a noc stejně dlouhé po celém světě. Neplatí to pro severní a jižní pól, kde v době jarní rovnodennosti začíná polární den, respektive polární noc. Při rovnodennosti umíme nejlépe určit světové strany, protože slunce tehdy vychází přesně na východě a zapadá přesně na západě.

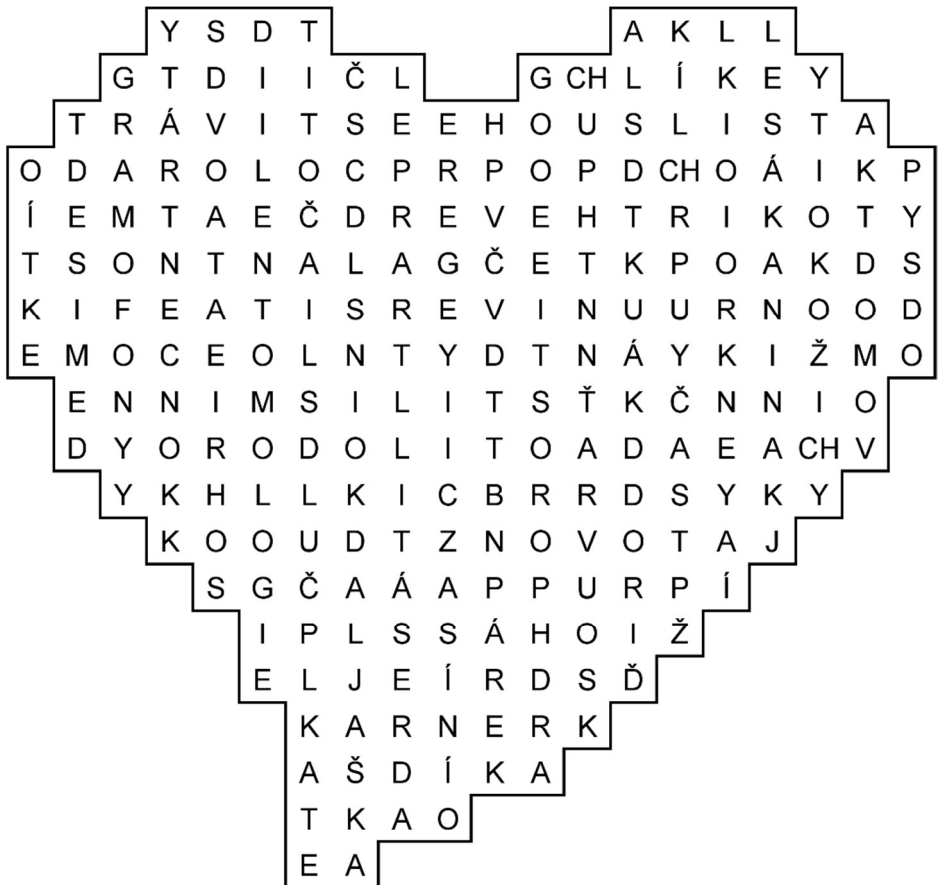
(podle KN)

Za vlády maurského krále Abderáma vypuklo ve Španělsku pronásledování křesťanů a mnozí i s kněžími a biskupem se octli ve vězení. Toto bylo ještě zostřené novým vládcem Muhamedem. Ten nenáviděl křesťany a chtěl je v zemi vyhladit. Chování některých křesťanů bylo takové, že církevní sněm v Córdobě je musel vyzvat, aby se sami neudávali. Na druhou stranu mnozí svou víru z bázně zapírali. V té době se dostalo větší milosti víry mohamedánské dívce, která Inula láskou k Pánu Ježíši. Jejím rodičům to nemohlo zůstat utajeno, ale místo aby i oni uvěřili, všemožně se snažili dceru od víry odradit. Když nepomohly domluvy, začali rodiče s bitím a týráním. Vězněna doma napsala knězi Eulogiovi o svém stavu a obavách před zvikláním. Důvěrní poslové jí donesli doporučení, aby tajně z domu odešla. Její útěk se zdařil, když jí bylo dovoleno zúčastnit se svatby v příbuzenstvu. Místo jejího úkrytu bylo z bezpečnostních důvodů několikrát měněno. Nakonec byla vystopována a chycena právě u Eulogia. Oba byli zajati a odvedeni k soudci. Eulogius se před ním hájil, že jako kněz má povinnost pomáhat poznat světlo víry všem, kteří ho hledají a neodpírat prostředky potřebné na cestě ke spasení. Jeden sudí se ho snažil přátelsky přemluvit, aby víru alespoň na oko zavrhl, ale on místo toho se nabízel, že by i je mohl spíše ve víře vyučit. Výsledkem byl rozsudek stětí mečem za křest oné dívky. Eulogius prokázal své přesvědčení, že je třeba více poslouchat Boha než lidi, a to za každou cenu. Také ona dívka podstoupila stejnou smrt o čtyři dny.

Jméno této světice je:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

adresáti; Aljaška; Anina; Colorado; Červenáček; Danio; demise; dioda; dispečink; domov; dorty; drops; emoce; entomologie; epocha; galantnost; gramofony; Gudron; hever; houslista; karnier; koncentráty; kožichy; krosy; lepra; lesák; letky; mnohočlen; mrvit; mžiky; novota; obilnina; odalisky; odsyp; párek; pečetidlo; plkat; porost; poroty; rodolit; sádlo; Sliáč; souhrn; souvrat'; stisk; strdí; trávit; trikoty; uklidit; univerzita; uprechlik; vyjížd'ka; zasíní

CESTA LÁSKY

CO ZNAMENÁ

Co podle tebe znamená odpustit? Napiš:

I následující příběh hovoří o odpouštění:

Stalo se ti už něco podobného? Napiš o tom: _____

Premýšlej, co s tím můžeš udělat?

Označ ty věty, které se shodují s tvými myšlenkami:

Když mi někdo udělá něco špatného, vrátím mu to.

Řeknu Bohu o tom, co se mi stalo.

Cítím smutek, pláču.

Ukážu svým příkladem, jak se můžeme k sobě chovat.

Svěřím se někomu se svým trápením.

Modlím se za toho, kdo mi ublížil.

ODPUSTIT

Jednou se Pána Ježíše zeptal jeden z jeho učedníků, Petr:

Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když se proti mně prohřeší? Nejvíc sedmkrát?"
Ježíš mu odpověděl: „Neříkám ti nejvíc sedmkrát, ale třeba sedmdesát sedmkrát.“

(Mt 18, 21b-22)

Často je obtížné odpustit i jednou. Sedmkrát je ještě obtížnější. Máme však odpustit až 77krát! Dá se to vůbec? Určitě ano, i když je to obtížné. Pán Ježíš chce, abychom se nespolehali jen na své síly, ale abychom ho poprosili o sílu být milosrdnými a velkodušnými. Číslo sedm bylo pro Židy číslem plnosti, dokonalosti. Vycházelo z poznání, že za 7 dní Bůh stvořil svět.

Znáš tyto příběhy odpuštění z Písma svatého?
Vyber obrázky patřící k citátům.

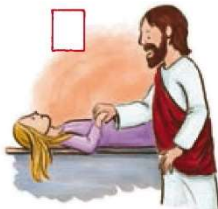
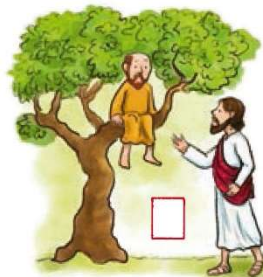
Když byl ještě daleko, otec ho uviděl a pohnut soucitem přiběhl, objal ho a políbil.

Lk 15, 20

Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.

Lk 23, 34

Tyto dva příběhy o odpuštění si vyhledej podle souřadnic v Bibli a přečti si je celé:
 Lk 15, 11 – 32 a 23, 33 – 43.

V Novém zákoně se dočteš o životě Pána Ježíše, jeho učedníků i prvních křesťanů. Přečti si z něj každý den krátký text. Tato praktická knížka se může stát tvou úplně první skutečnou Biblí.

Knižní okénko

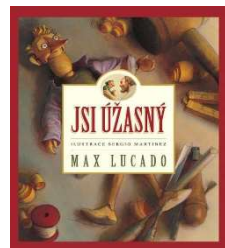
Max Lucado

Jsi úžasný

Kniha je laskavý příběh pro děti o tom, že naše hodnota nezávisí na tom, co si o nás myslí ostatní. Hlavní hrdina zažívá svět nálepek (hvězdičky a puntíky) a postupně objevuje, že nejdůležitější je, kým opravdu je. Kniha je ideální pro společné čtení a rozhovor o sebevědomí, přijetí a odvaze být sám sebou.

Vydalo nakladatelství Návrat domů

cena 290,- Kč

Hannah Hurnard

Jako laň na výšinách

„Jako laň na výšinách“ je dnes už světově proslulá duchovní novela, která zachycuje duchovní zrání člověka a jeho proměnu v síle Boží milosti. Bázlivka z údolí Ponížení přijme pozvání Pastýře a vydá se na dlouhou a strastiplnou pouť k Výšinám, a to v doprovodu dvou společnic, které by si sama nikdy nevybrala. Na cestě ji čekají mnohá úskalí a nebezpečí, ale s pomocí Pastýře a jeho milosti nejenže vše zdárně překoná, ale dojde úžasné vnitřní proměny, jakou si ani neuměla představit. Když pak obdrží nové jméno, vrací se zpět do údolí, aby svým příbuzným dodala odvahu k podobné cestě.

Vydalo nakladatelství Paulínky

cena 269,- Kč

Co nás čeká, dá-li dobrý Bůh

Biblické hodiny

Nový cyklus s názvem *Svátosti v Bibli*. Setkání pokračují ve středu 11. a 25. března po mši svaté v Pastoračním centru v Dolních Loučkách.

Přednáška

Další přednáška Mgr. Fliedra o historii našeho blízkého i vzdáleného okolí 13. března v 18:00 v Dolních Loučkách v Orlovně.

Zpovídání před Velikonocemi

Olší 27. března v 15:00 hod

Žďárec 28. března v 10:00 hod

Dolní Loučky 29. března v 14:30 hod.

Obřady Velikonočního třídenní

Zelený čtvrtek - Dolní Loučky 18:00

Velký Pátek - Žďárec 15:00

Bílá sobota - Olší 20:00

Změna vyhrazena

Něco na závěr...

Cestou na svatební obřad dojde k autonehodě a oba snoubenci na místě zahynou. Jdou spolu do nebe. Čekají na příjmu na Svatého Petra. Když přijde, hned se ho ptají, jestli je možné v nebi uzavřít manželství. Svatý Petr říká: "No, je to poprvé, co se na tohle někdo ptá. Musím to jít zjistit."

Pár sedí v přijímací místnosti už pár měsíců a oba už ztrácejí trpělivost, když se Svatý Petr znovu objeví s odpovědí: "Je to dobré, v nebi můžete být oddáni."

Nato se mladík ptá: "Jen pro případ, že by nám to neklapalo... Bylo by možné se v nebi i rozvést?"

"To si snad děláte legraci. Tři měsíce jsem tady hledal kněze. Dovedete si představit, jak dlouho bych hledal právníka?"

Ptali se kloučka ze školky, který den v týdnu má nejraději. "Sobotu," vyhrkne.

"A proč?"

"Protože v sobotu nemusím jít ani do školky, ani do kostela".

V televizi se při vědomostní soutěži ptá moderátor soutěžícího: „Otázka z náboženství: Jak se jmenuje křesťanský spasitel a jak se jmenují jeho rodiče?“

Soutěžící se hluboce zamyslí a odpoví: „JéžíšMarjáJózefe... tak to si teď kon nevzpomenu.“

Když muž ženě řekne *udělám pro tebe cokoli*, myslí tím, že se postaví kulce do cesty, bude bojovat s drakem a tak. Ne že bude mýt nádobí, vysávat, žehlit...

Manžel vstal z křesla a šel do kuchyně. V tu chvíli spadly těžké hodiny přesně na místo, kde předtím seděl.

Manželka jen suše řekla: „Ty hodiny se pořád opožďuj!“

Je muž u doktora a doktor se ho zeptá: „Pane, účastníte se někdy nějakých nebezpečných sportů?“

„Ano pane doktore, občas nesouhlasím se svou ženou.“

Nikdy se nevzdávej svých snů! Prostě spi dál.